



Gjøvik, 22. april 2014.  
J.nr./referanse: 05-14/NL/ks

**KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE**

Birgit Felde Sevaldrud, leder  
Linn Haugseth Kind, nestleder  
Kjartan Th. Stensvold  
Hans Moon  
Elin Rosenberg

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

## INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

**Dato: Mandag 28. april 2014**  
**Tid: Kl. 0900 – ca. 1500**  
**Sted: Formannskapssalen, rådhuset**

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Invitasjon av andre til møtet:

- Sak 11 og sak 12 (prosjektplaner):
  - Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein orienterer. Sakene er satt opp til behandling i tidsrommet 1030 - ca.1130.
- Sak 13 (Årsregnskap 2013 for Nordre Land kommune)  
Saken behandles i to deler slik:
  - 0900-1030: Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor (regnskapsrevisjon) Heidi Olafsen Holm orienterer om revisjonsarbeidet mv.
  - Fra 1230: Rådmannen m.fl. er invitert til å presentere regnskap og rådmannens årsberetning.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til [kjetil@kontrollutvalget.no](mailto:kjetil@kontrollutvalget.no)

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken  
utvalgssekretær

# KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

## SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

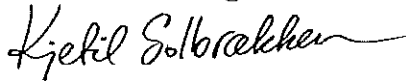
Mandag 28. april 2014 kl. 0900

(Formannskapssalen)

- SAK NR. 10/2014**      **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 10.02.14**
- SAK NR. 11/2014**      **PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**  
Innlandet Revisjon IKS presenterer foranalysen.
- SAK NR. 12/2014**      **PROSJEKTPLAN FOR REVISJONSPROSJEKT:  
ETTERLEVELSE FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I  
GJØVIKREGIONEN**  
Innlandet Revisjon IKS orienterer.
- SAK NR. 13/2014**      **ÅRSREGNSKAP 2013 FOR NORDRE LAND KOMMUNE -  
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**  
Kontrollutvalget oppgave er å avgi uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor oppsummerer revisjonsarbeidet og presenterer revisjonsberetningen. Rådmannen m. fl. presenterer årsregnskapet og rådmannens årsmelding.
- SAK NR. 14/2014**      **REFERATSAKER**

Gjøvik, 15. april 2014.

For utvalgsleder



Kjetil Solbrækken  
utvalgssekretær

### Kopi til orientering:

- Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
- Vararepresentantene til kontrollutvalget (møter kun etter særskilt innkalling.)



**Nordre Land kommune****GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 10.02.14**

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	28.04.14	Kjetil Solbrækken	Nei

**Saksdokumenter:**

1. Møteprotokoll fra møte 10.02.14

Vedlegg 1

**FORSLAG TIL VEDTAK:**

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 10.02.14 godkjennes.

**SAKSOPPLYSNINGER:**

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

# MØTEPROTOKOLL

## KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 10. februar 2014 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 - 1510.

### **Som medlemmer møtte:**

Birgit Felde Sevaldrud, leder  
Linn Haugseth Kind, nestleder  
Kjartan Th. Stensvold  
Hans Moon  
Elin Rosenberg

### **Ellers møtte:**

Ordfører: Liv Solveig Alfstad (sakene 2-4)

Fra administrasjonen: Kommunalsjef Bente Øverby og skolerådgiver Laila Gladbakke (sak 4).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor (forvaltningsrevisjon) Kristian Lein (sak 2) og oppdragsansvarlig revisor (regnskapsrevisjon) Heidi Holm Olafsen (sak 5).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

### **Møteprotokollen er sendt til:**

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

---

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Birgit Felde Sevaldrud som møteleder.  
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

---

### **Til behandling:**

**SAK NR. 01/2014                      GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 02.12.13**

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 02.12.13 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 02/2014                      FORANALYSE SELSKAPSKONTROLL: VOKKS AS**

#### Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte foranalysen. Ordfører deltok under behandlingen av saken og kommenterte og svarte på spørsmål med utgangspunkt i sin rolle som ordfører og som nestleder i styret i VOKKS AS.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Planleggingen av selskapskontroll i VOKKS AS videreføres slik: <ul style="list-style-type: none"><li>• Innlandet Revisjon IKS bes om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen.</li></ul>
---------------------------	---

- Det gjøres en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

**SAK NR. 03/2014**

**STATUS FOR PLANLEGGING AV FELLES  
REVISJONSPROSJEKT - EIERSTYRING I GJØVIK-  
REGIONEN**

Vedtak, enstemmig:

1. Det tas til orientering at de øvrige kontrollutvalgene i kommunene i Gjøvikregionen tar stilling til invitasjonen fra Nordre Land kommune i løpet av februar 2014.
2. Under forutsetning av positiv tilbakemelding fra alle kontrollutvalgene i kommunene i Gjøvikregionen bes Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan for gjennomføring av revisjonsprosjektet.

**SAK NR. 04/2014**

**UTVIKLING AV NORDRE LAND-SKOLEN OG  
GRUNNSKOLEPOENG**

Fra behandlingen:

Rådmannen ved kommunalsjef Bente Øverby og skolerådgiver Laila Gladbakke orienterte og svarte på spørsmål. Følgende hovedtema ble berørt:

- Utvikling
- Hvilke overordnede planer har kommunen og hva sier disse om skole?
- Hva har vi gjort? (læreplanarbeid/årsplaner, vurdering for læring/klasseledelse/pedagogisk analyse, sosial kompetanse, foreldre samarbeid, kompetanseheving)
- Hva skal vi gjøre? (ungdomsskolesatsinga, midler gjennom NyGiv, Nasjonalt tilsyn 2014-2017, ART-kursing, kompetanseheving, IKT-satsing, veilederkorpset)
- Andre tiltak (tett samarbeid i Gjøvikregionen, tettere samarbeid mellom skolene i Nordre Land-skolene mv.)
- Grunnskolepoeng (alle trinn er forskjellige, vanskelig å måle utvikling fra et år til et annet)
- Resultatene fra nasjonale prøver:
  - For 5. trinn – engelsk, lesing og regning
  - For 8. trinn – engelsk, lesing og regning
  - For 9. trinn – lesing og regning
  - Utvikling siste 4 år (trend i Nordre Land kommune) og sammenligning med fylkes- og landsgjennomsnitt innenfor de ulike mestingsnivåene ble gjennomgått og kommentert.
- Karakterer (norsk, matematikk og engelsk)
- Grunnskolepoeng (snittkarakteren for kommunen samlet)

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannens presentasjon av utviklingen i Nordre Land-skolen generelt, og utviklingen i grunnskolepoeng spesielt, tas til orientering.

2. Kontrollutvalget registrer at utviklingen i oppnådde grunnskolepoeng fortsatt viser en synkende tendens, og at kommunen er blant de dårligste i landet på dette området.
3. Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen og ber om en ny orientering etter at karakterer og grunnskolepoeng for 2014 er klare (høsten 2014). Dersom det er mulig bes det om en mer detaljert statistikk for grunnskolepoeng (fordeling/spredning på karakternivåer).

**SAK NR. 05/2014**

**REGNSKAPSREVISJON: STATUS FOR REVISJON AV  
KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2013**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen orienterte.

Vedtak, enstemmig:

Revisors informasjon om status i arbeidet med revisjon av kommuneregnskapet for 2013 tas til orientering.

**SAK NR. 06/2014**

**ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2013 FRA INNLANDET  
REVISJON IKS**

Vedtak, enstemmig:

Årsrapport 2013 og avregning av total ressursbruk for revisjon for 2013 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

**SAK NR. 07/2014**

**KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2013**

Fra behandlingen:

Følgende ble avtalt korrigert før oversending til kommunestyret:

- Tabell s. 3: Kolonne vedr. kontrollutvalgets innstilling fjernes. Tilhørende kommentar under tabellen slettes.
- Tabell s. 6 suppleres med revisjonsprosjektet i 2013.

Vedtak, enstemmig:

**INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Kontrollutvalgets årsrapport for 2013 tas til orientering.

**SAK NR. 08/2014**

**KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2014**

Fra behandlingen:

Utvalgsmedlem Kjartan Th. Stensvold og utvalgssekretær ga en kort presentasjon fra de ulike temaene som var oppe på konferansen den 5.-6. februar 2014.

Vedtak, enstemmig: Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2014 tas til orientering.

**SAK NR. 09/2014**

**REFERATSAKER**

Følgende saker ble referert:


1. Nyvalg av medlem og vara til kontrollutvalget (vedtak i kommunestyret den 17/12-13)
2. Informasjonsbrev til nyvalgt vararepresentant
3. Revisjonsrapport «Oppfølging av politiske vedtak» (vedtak i kommunestyret den 17/12-13)
4. Kontrollutvalgets budsjett for 2014 – kommunestyrets vedtak
5. Kontrollutvalgssjekken 2014 (spørreundersøkelse fra Kommunal Rapport)
6. Innspill til svar på spørreundersøkelse i f.m. prosjekt egenkontroll i regi av Fylkesmannen
7. 3 stk. uavhengighetserklæringer fra Innlandet Revisjon IKS
8. Årsrapport 2013 – rammeavtale vedr. kjøp av sekretærtjenester for kontrollutvalgene
9. Årsrapport for 2013 fra skatteoppkreveren i Nordre Land kommune
10. Diverse avisartikler
11. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig: Referatsakene tas til orientering.

**Dokka, 10. februar 2014.**

\_\_\_\_\_  
Birgit Felde Sevaldrud  
leder

**RETT UTSKRIFT:  
Gjøvik, 10. februar 2014.**

  
\_\_\_\_\_  
Kjétil Solbrækken  
utvalgssekretær



---

# NESTE MØTE

**Dato:** MANDAG 28. APRIL 2014  
**Tidspunkt:** KL. 0900  
**Aktuelle saker:**

- *Årsregnskap 2013 for Nordre Land kommune*
- *Prosjektplan for selskapskontroll i VOKKS AS*
- *Prosjektplan for fellesprosjekt Gjøvikregionen - Eierstyring*

Saker til oppfølging senere:

- *Juni 2014: Internkontroll: Utvikling av kommunens internkontrollsystem med fokus på risikovurderinger og avvikshåndtering/varsling (ku-sak 37/13)*
- *September 2014: Utviklingen i grunnskolepoeng (ku-sak 04/14)*
- *Samhandlingsreformen – presentasjon v/rådmannen (ku-sak 43/13)*
- *Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter*
- *Oppfølging av kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015:*
  - *Eiendomsforvaltning (ku-sak 43/13)*
  - *Eierskapspolitikk (ku-sak 43/13)*

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):

- *Prosjektplan: VOKKS AS (ku-sak 02/14)*

Møteplan 2014:

- Mandag 10.02.14 kl. 0900
- Mandag 28.04.14 kl. 0900
- Mandag 16.06.14 kl. 0900
- Mandag 15.09.14 kl. 0900
- Mandag 01.12.14 kl. 0900

**Nordre Land kommune****PROSJEKTPLAN: SELSKAPSKONTROLL VOKKS AS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	28.04.14	Kjetil Solbrækken	Nei

**Saksdokumenter:**

1. Prosjektplan – selskapskontroll VOKKS AS (Innlandet Revisjon IKS, mars 2014) Vedlegg 1
2. E-post kommunikasjon mellom sekretær og kontrollutvalget i Etnedal kommune v/Åge Sandsengen (10/3 og 11/3-14) Vedlegg 2

**FORSLAG TIL VEDTAK:****SAKSOPPLYSNINGER:****Bakgrunn/oppsummering:**

Etter bestilling fra kontrollutvalget ble foranalyse fremlagt/presentert i forrige møte (10/2-14). Ordfører deltok under behandlingen av saken og kommenterte og svarte på spørsmål med utgangspunkt i sin rolle som ordfører og som nestleder i styret i VOKKS AS.

Kontrollutvalget fattet slikt vedtak:

***Planleggingen av selskapskontroll i VOKKS AS videreføres slik:***

- *Innlandet Revisjon IKS bes om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen.*
- *Det gjøres en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.*

Prosjektplan er utarbeidet og følger vedlagt saken (vedlegg 1). Innlandet Revisjon IKS presenterer planen i møtet.

I prosjektplanen foreslås følgende problemstillinger for et eventuelt revisjonsprosjekt:

- a) *Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?*
  - *Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?*
  - *Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?*
- b) *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*
- c) *Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?*
- d) *Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert i politiske organer, jf bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven?*
- e) *Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?*

Sekretær har hatt dialog med kontrollutvalget i Etnedal kommune ved deres revisor/kontrollutvalgssekretær, vedtakets andre kulepunkt. Avsluttende e-post kommunikasjon er vedlagt saken (se vedlegg 2).

Spørsmålet om man skal gå videre, eller avvente, legges frem til drøfting. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

### **Vurdering:**

#### **Forholdet mellom planlegging av selskapskontroll av VOKKS AS og planlegging av etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvik-regionen:**

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune har pr. d.d. engasjert seg i planlegging av to revisjonsprosjekter, som til en viss grad er overlappende. Dette gjør at denne saken må ses i sammenheng med den andre saken på saklista (sak 12/14).

I sak 12/14 (plan for etterlevelse av felles eierskapspolitikk) er det foreslått å velge VOKKS AS som selskap å vurdere opp mot etterlevelse av eierskapspolitikken. En slik kontroll ligger delvis inne i prosjektplanen i sak 11/14, jf. problemstillingen a), b) og c).

Dersom man velger å gjennomføre felles revisjonsprosjekt i Gjøvik-regionen i tråd med prosjektplanen, bør man vurdere å avvente videre planlegging av et særskilt revisjonsprosjekt rettet mot VOKKS AS.

Det som også kan tale for å avvente er at man gjennom det felles revisjonsprosjektet kan få ytterligere kunnskap om VOKKS AS, som kan benyttes i forbindelse med en videreføring.

#### **Vedr. kontakt med kontrollutvalget i Etnedal kommune:**

Det fremstår som uklart hvem som reelt sett er sekretær for kontrollutvalget i Etnedal kommune da de har valgt en ordning som avviker fra øvrige ordninger i kommune-Norge. De fleste, inkludert undertegnede, oppfatter det slik at det er kommunens revisor v/revisjonssjefen i Valdres som er den reelle sekretæren. All kommunikasjon er derfor ført med revisjonssjefen i saken. Det kan her nevnes at

det ikke på noe tidspunkt er henvist til andre i dialogen, eksempelvis kontrollutvalgets leder, som formelt sett fremstår som sekretær. I en e-post tidlig i prosessen er det opplyst at saken er drøftet med kontrollutvalgets leder i Etnedal kommune, men da var de enige om at saken ikke ville bli prioritert som sak i kontrollutvalget. Saken ble med andre ord avvist som drøftingssak i kontrollutvalget i Etnedal kommune tidlig i prosessen.

I e-post av 10/3-14 (se vedlegg) har man endret oppfatning og det opplyses da at saken likevel vil bli drøftet i kontrollutvalget i Etnedal kommune den 19/3-14. Det er ikke mottatt noen tilbakemelding fra Etnedal etter dette.

Det kan også nevnes at muntlig invitasjon fra undertegnede om å komme til kontrollutvalget i Etnedal og presentere saken, evt. diskutere selskapskontroll på generelt grunnlag, ikke ble fulgt opp fra revisjonssjefen i Valdres. Dette er betraktet som et avslag på en slik invitasjon.

Kort oppsummert har tilbakemeldingen fra kontrollutvalget i Etnedal kommune v/revisjonssjefen i Valdres vært negative mht. å engasjere seg i noen form for selskapskontroll av VOKKS AS eller planlegging av dette.

Som det fremgår av undertegnedes svar til revisjonssjefen i Valdres (se vedlagte e-post av 11/3-14), er det lagt vekt på å få en risikovurdering fra kontrollutvalget i Etnedal som underbygger deres nedprioritering av VOKKS AS som revisjonsobjekt. Det har ikke lyktes å få noen slik risikovurdering, ut over noen raske «synsinger» fra revisjonssjefen i Valdres.

Slik saken ligger er det grunn til å tro at kontrollutvalget i Etnedal kommune ikke har foretatt noen systematisk risikovurdering av selskapet. Dette er også bakgrunnen for undertegnedes kommentar til revisjonssjefen i Valdres om «Tillit vs. kontroll», jf. e-post av 11/3-14.

Ut fra en helhetsvurdering har undertegnede vurdert saken slik at det ikke har noen hensikt å følge opp ytterligere overfor kontrollutvalget i Etnedal kommune.

Selv om det hadde vært ønskelig med samarbeid med kontrollutvalget i Etnedal, er det ikke nødvendig for kontrollutvalget i Nordre Land kommune sitt videre engasjement i saken. Som eier av 2/3 av selskapet er det fullt ut forsvarlig å gå videre alene med vurderinger omkring igangsetting av en selskapskontroll. Det er ikke noe krav om at alle eierne/kontrollutvalgene må være med for å kunne igangsette en selskapskontroll.



**Innlandet Revisjon IKS**

*VEDLEGG 1*

# **Prosjektplan**

-

## **Selskapskontroll**

### **Vokks AS**

<b>Prosjektnummer</b>	<b>10251</b>
<b>Vedtak kontrollutvalget</b>	<b>10.2.14</b>
<b>Dato utarbeidet</b>	<b>13.03.2014</b>
<b>Utarbeidet av</b>	<b>Kristian Lein og Anne Live Jensvoll</b>

## 1. INNLEDNING

Kontrollutvalget i Nordre Land fattet i sitt møte 2. desember 2013 følgende vedtak: «Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre en forundersøkelse der formålet er å innhente informasjon om selskapet og komme med forslag til mulige innfallsvinkler til en eventuell selskapskontroll av VOKKS AS.»

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune behandlet foranalysen i møte den 10. februar 2014 som sak 02/2014. I møtet ble det vedtatt å be Innlandet Revisjon IKS om å lage en prosjektplan med bakgrunn i den fremlagte foranalysen.

Det ble i samme møte vedtatt å gjøre en henvendelse til kontrollutvalget i Etnedal kommune der det inviteres til samarbeid om en eventuell selskapskontroll i VOKKS AS.

## 2. PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

Prosjektet legger til grunn problemstillinger/underproblemstillinger slik de framkommer i foranalysen<sup>1</sup>:

- a) Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
  - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
  - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?

<sup>1</sup> Noe omarbeidet og i noe annen rekkefølge.

- b) Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
- c) Hvordan er sammensetningen av styret i VOKKS AS i lys av vedtekter, kommunens vedtatte eierskapspolitikk og KS' anbefalinger?
- d) Hvordan blir saker angående VOKKS-konsernet håndtert i politiske organer, jf bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven?
- e) Er det foretatt en tilstrekkelig avgrensing mellom de deler av VOKKS-konsernet som har monopol for sine områder mot de konkurranseutsatte deler av konsernet?

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som funnene i selskapskontrollen skal vurderes opp mot. Kriteriene skal være utledet fra autoritative kilder innenfor det reviderte området, og kan eksempelvis være lovverk, politiske vedtak mv. I denne selskapskontrollen har vi fem problemstillinger som skal besvares. Detaljerte revisjonskriterier for den enkelte hovedproblemstilling med eventuelle underproblemstillinger vil bli utledet i første fase av selskapskontrollen.

Revisjonskriterier for problemstilling a) er hentet fra kommuneloven. Ifølge kommuneloven § 77 så skal kontrollutvalget «*påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*» Forskrift om kontrollutvalg fastsetter nærmere regler om selskapskontrollen i kap. 6 (§§ 13 – 15). Det framgår imidlertid ikke i disse bestemmelsene normer for hvordan en kommune skal ivareta eierinteressene sine.

Nordre Land kommune har gjennom en felles eiermelding for kommunene i Gjøvik, Toten, Landregionen vedtatt felles eierskapspolitikk med de andre kommunene i regionen. Revisjonen vil også undersøke om kommunen har etablert mer spesifikke rutiner knyttet til dette selskapet. Under problemstilling a) vil revisjonen finne de føringer kommunen har vedtatt for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser og vurdere praksis opp mot dette.

Når det gjelder om eierinteressen blir utøvd i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, er det de vedtak eller føringer kommunestyret har gitt som er revisjonskriteriet. Hva angår «*etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse*» i problemstilling b) vil vi i hovedsak legge til grunn KS' Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll med kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak.

Selskapets vedtekter, kommunens eierskapspolitikk, forvaltningslov og den nevnte anbefalingen fra KS vil danne utgangspunkt for revisjonskriterier for problemstilling c) og d). Politikerne sitter «tett på» i VOKKS, ved at politikere innehar alle styreplassene bortsett fra de to ansattrepresentantene<sup>2</sup>. Spørsmålet er blant annet om de kan ivareta alle styrets roller på en fornuftig måte, f.eks. kontrollfunksjonen. Dessuten krever det oppmerksomhet å håndtere saker vedrørende VOKKS i kommunestyret på grunn av inhabilitet. Endringene i forvaltningsloven som trådte i kraft fra 1. november 2011 førte til at ingen folkevalgte skal håndtere saker i kommunestyret som gjelder et selskap der de selv er styremedlem. Vi vil også trekke inn KS Bedrift sine styrevettsregler som bl.a sier at styrerepresentanter ikke bør møte på generalforsamlingen som eierrepresentant.

<sup>2</sup> Gjelder styrerepresentantene utpekt av Nordre Land kommune.

Vedtektene til VOKKS AS og aksjonæravtale vil utgjøre de viktigste revisjonskriterier for problemstilling e). Regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte (herunder kryssubsidiering) kan være relevant som kriterium i sammenheng med problemstilling f)<sup>3</sup>. KS' anbefaling tar også for seg spørsmålet om skille mellom monopol og konkurranseutsatt virksomhet.

### 3. METODE

For delprosjekt a) og b) tar vi som utgangspunkt at det lages et opplegg for eierskapskontroll etter forbilde fra Kommunerevisorforbundets veileder («Selskapskontroll – fra a til å - "Praktisk veileder»»). I foreliggende prosjekt gjøres en praktisk tilpasning i forhold til veilederen der vi tar hensyn til selskapets størrelse og organisering. Det tas utgangspunkt at styreleder fyller ut en egenerklæring om ulike forhold som går på utøvelse av eierskap og drift av selskapet. I egenerklæringen vil det stilles spørsmål og bes om dokumentasjon knyttet til blant annet følgende forhold:

- styring av selskapet, herunder fullmakter, internkontroll, etc
- regnskapsrutiner
- risikovurderinger
- om styrerepresentantene har andre goder enn vanlig godtgjørelse
- om selskapet støtter ulike «gode» offentlige prosjekter

Erklæringen vil i neste omgang danne utgangspunkt for intervju med styreleder og daglig leder. Det kan også være aktuelt å intervju kommunen(e)s eierrepresentanter<sup>4</sup>.

I utgangspunktet ser vi for oss å begrense kontrollen til morselskap/konsernleddet, og at vi ikke eksplisitt går inn i datterselskapene.

For delprosjekt c) og d) vil det, i tillegg til gjennomgang av regelverk og øvrige revisjonskriterier, særlig være relevant å gå gjennom alle politiske saker der sider ved eierskapet til Vokks AS er blitt behandlet i formannskap og kommunestyre. Dette gjelder i tillegg til de årlige eierskapsmeldingene også egne saker som er fremmet. Vi vil også hente inn protokoller fra generalforsamlinger, og evt eiermøter. Det kan også være aktuelt å hente inn protokoller fra styremøter ettersom ordførerne sitter i styret for Vokks AS, men dette må avklares underveis.

For delprosjekt c) og d) vil det være nødvendig å foreta en avgrensning mht hvor lang tidsperiode en skal undersøke. Vi tenker i utgangspunkt en periode på 3-5 år (siste år 2013).

I delprosjekt e) vil det måtte foretas en fortolkning av regelverket som begrenser muligheten for offentlig støtte opp mot det foreliggende tilfellet. I tillegg vil vi måtte se på regnskapene for de ulike delene av konsernet, for å kunne si noe nærmere hvorvidt det faktisk foreligger en form for intern kryssubsidiering.

---

<sup>3</sup> EØS artikkel 61.

<sup>4</sup> Både Nordre Land og Etnedal hvis begge kommuner går sammen om selskapskontrollen.



## 4. GJENNOMFØRING

Vi legger til grunn at en eventuell selskapskontroll, vil kunne slutføres i løpet av 2014. Vi vil sannsynligvis arbeide med flere problemstillinger parallelt ettersom både kriteriegrunnlag, dokumenter og intervjuobjekter «overlapper» mellom de ulike problemstillingene.

Samlet økonomisk ramme for det prosjektet som beskrives foran vil ligge på ca kr 300 000,-. Ettersom det foreløpig ikke er avklart om Etnedal kommune vil delta i selskapskontrollen, forstår vi det slik at det ikke er avklart at om alle delprosjektene ønskes gjennomført. Hvis det blir konkludert om at prosjektet skal reduseres i omfang ber vi om å få komme tilbake med en revidert prosjektplan.

VEDLEGG 2

## Kjetil Solbrækken

---

**Fra:** Kjetil Solbrækken <kjetil@kontrollutvalget.no>  
**Sendt:** 11. mars 2014 10:34  
**Til:** 'Åge Sandsengen'  
**Kopi:** Birgit Felde Sevaldrud (birgit@8m.no); 'Kristian.Lein@irev.no'  
(Kristian.Lein@irev.no); 'Anne.Live.Jensvoll@irev.no'; 'Bjørn Hagen  
(bjorn.hagen@irev.no)' (bjorn.hagen@irev.no)  
**Emne:** SV: Ad VOKKS AS

Hei Åge

Fint. Jeg tror også det er lurt å drøfte saken i kontrollutvalget, og ikke bare avise henvendelsen administrativt slik det vel først var lagt opp til fra deg (og utvalgsleder). Spesielt viktig er det dersom det ikke foreligger noe god dokumentasjon på risikovurderingene som ligger bak at selskapet ikke er prioritert i kontrollutvalgets plan for selskapskontroll i Etnedal kommune.

Fint at dere har møtte allerede den 19/3. Jeg ser av en tidligere e-post at man ikke ønsket å «sette et eget ku-møte» for å drøfte saken. For å rydde evt. misforståelser av veien har det aldri vært meningen fra min side at det måtte settes et eget møte, tvert i mot. Det er jo ingen hastesak. Og hadde dere et ordinært møte den 19/3, så passet det vel ganske greit da....

### Tillit vs. kontroll:

Jeg synes dere bør drøfte dette med tillit i kontrollutvalget. Det er mulig jeg tolker litt mer enn nødvendig i det du har skrevet så langt, men sitter med en oppfatning av at du/dere har svært stor tillit til VOKKS AS og deres ledelse. Min antakelse er at et slikt utgangspunkt fort påvirker risikovurderingene og viljen til å titte de i kortene. Dette er ikke noe ukjent fenomen, særlig ikke når det gjelder store selskaper med flinke folk i ledelsen, gode politiske kontakter mv. I tillegg er båndene gjerne tettere og tilliten større i mindre kommuner.

At VOKKS AS har en dyktig ledelse er noe vi alle har inntrykk av, også undertegnede og kontrollutvalget i Nordre Land. Også vi har i utgangspunktet stor tillit til selskapet og deres ledelse, men velger altså likevel å ta diskusjonen om å se de i kortene. Etter mitt syn er det vel dette som representerer den største forskjellen mellom kontrollutvalgene i Nordre Land og Etnedal inkl. deres sekretariater og revisorer i dag.

### Vedr. eierstyring:

Jeg skummet gjennom tidligere mail-korrespondanse mellom oss i saken og ser du mener at «KS sine anbefalinger for god eierstyring ikke er aktuelle for VOKKS AS». Det er mulig du legger noe annet i det enn meg, men at anbefalingene er gjeldende for kommunenes håndtering av sitt eierskap i aksjeselskaper er det vel ingen tvil om. Slik vil også anbefalingene slå inn i et selskap som VOKKS AS, og er (etter mitt syn) derfor i høyeste grad relevante å benytte dersom man skal se på eierstyringen av VOKKS AS.

Jeg ser også at du mener eierne må kunne velge styrerepresentanter fra kommunestyret for å ha «politisk kontroll på selskapet». Politisk kontroll med eierskapet skal vel ikke utøves i styret? Her tenker vi åpenbart ulikt.

Jeg nevner ikke dette for at vi skal ta diskusjonene om dette nå, men oppfordrer deg til å reflektere litt rundt dine egne synspunkter.

### Avsluttende kommentar:

Da avventer vi behandlingen i kontrollutvalget i Etnedal kommune den 19/3. Jeg ser at dine argumenter gjennomgående er negative til å innlede noe samarbeid omkring VOKKS AS, så beslutningen i kontrollutvalget i Etnedal er vel ikke så spennende i så måte. Derimot er jeg, som tidligere nevnt, veldig opptatt av å få dokumentert risikovurderingene som er gjort slik at vi kan stå «fjellstøtt» dersom vi, mot formodning, skulle bli avkrevd det på et tidspunkt. Jeg håper derfor på en grundig tilbakemelding på dette punktet.

Denne e-posten er sendt leder av kontrollutvalget i Nordre Land kommune og Innlandet Revisjon IKS, som alle har interesse av å følge med i dialogen omkring et mulig samarbeid mellom kontrollutvalgene om VOKKS AS.

Med hilsen

Kjetil Solbrækken  
utvalgssekretær  
tlf. 995 77 903

---

**Fra:** Åge Sandsengen [<mailto:Aage.Sandsengen@kommunerevisjoniks.no>]

**Sendt:** 10. mars 2014 23:49

**Til:** 'Kjetil Solbrækken'

**Emne:** SV: Ad VOKKS AS

Hei igjen Kjetil !

Vi har et felles kontrollutvalgsmøte i Valdres 19.mars, og jeg kommer til å benytte anledningen til å drøfte denne saken med hele kontrollutvalget i Etnedal på det møtet.

Kommer med avtalt tilbakemelding til deg etter dette.

Med vennlig hilsen  
Kommunerevisjon IKS

Åge Sandsengen  
revisjonssjef/reg.revisor  
tlf 61359331 - 90944797

**Nordre Land kommune****PROSJEKTPLAN FOR REVISJONSPROSJEKT: ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIKREGIONEN**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	28.04.14	Kjetil Solbrækken	Nei

**Saksdokumenter:**

1. Prosjektplan (Innlandet Revisjon IKS, datert 24/3-14)

Vedlegg 1

**FORSLAG TIL VEDTAK:**

1. Innlandet Revisjon IKS bes om å gjennomføre revisjonsprosjektet i tråd med den fremlagte prosjektplanen. Det forutsettes deltakelse fra de øvrige kontrollutvalgene i Gjøvikregionen.
2. Etter forslag fra kontrollutvalget i Søndre Land kommune innarbeides Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS i prosjektplanen.
3. Kostnadene til revisjonsprosjektet deles likt mellom de fem kommunene, med unntak av medgått tid til kontroll av felles eide selskaper som fordeles etter eierandel.

**SAKSOPPLYSNINGER:**

Kontrollutvalgene i de fem kommunene i Gjøvikregionen har fattet likelydende vedtak om «å samarbeide om et felles revisjonsprosjekt der formålet er å evaluere etterlevelsen av de fem kommunenes eierskapspolitikk». Det vises her til vedtak i KU Gjøvik (13/12-13), KU Østre Toten (17/2-14), KU Vestre Toten (23/9-13), KU Nordre Land (17/6-13) og KU Søndre Land (18/2-14).

Med bakgrunn i vedtakene er Innlandet Revisjon IKS bedt om å lage en prosjektplan for gjennomføring av revisjonsprosjektet. Prosjektplanen legges frem for alle kontrollutvalgene til godkjenning før igangsetting.

Prosjektet er planlagt gjennomført høsten 2014.

Innlandet Revisjon IKS presenterer prosjektplanen i møtet.

## **Ressursbruk og fordeling av kostnader mellom kommunene/kontrollutvalgene:**

Ressursbruken for prosjektet er anslått til totalt ca. 400 timer.

Det er så langt enighet om at det vil være rettferdig at utgiftene i utgangspunktet deles likt mellom de fem kontrollutvalgene. Dette forutsetter selvsagt at arbeidsbelastningen knyttet til hver enkelt kommune blir omtrent lik. Slik prosjektet er lagt opp (med valg av ett selskap i hver kommune å se nærmere på) antas det at arbeidsbelastningen blir omtrent lik. Om det skulle oppstå spesielle utfordringer i en kommune/selskap, vil Innlandet Revisjon IKS sørge for å henføre merkostnadene til den kommunen det gjelder.

Når det gjelder selskaper som er eid i fellesskap (GLT-Avfall og Topro AS), er det foreslått å følge samme fordelingsnøkkel som ved tidligere fellesprosjekter, dvs. at medgått tid/kostnader fordeles etter eierandel.

## **Status for vedtak i øvrige kontrollutvalg:**

Pr. d.d. har kontrollutvalget i Gjøvik kommune og Søndre Land kommune behandlet saken. Begge har stilt seg positive til gjennomføring.

Kontrollutvalget i Søndre Land kommune fattet følgende vedtak:

*Under forutsetning av likelydende vedtak i kontrollutvalget i Nordre Land kommune, bes det om at Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS innarbeides i prosjektplanen.*

Ut fra tidligere diskusjoner i kontrollutvalget i Nordre Land kommune er det innarbeidet i forslag til vedtak at man støtter dette forslaget, jf. pkt. 2 i forslag til vedtak.

## **Valg av VOKKS AS:**

Det er i prosjektplanen foreslått at VOKKS AS er selskapet som trekkes ut for nærmere kontroll i Nordre Land kommune mht. utøvelse av eierskapspolitikken. Dette valget må diskuteres i lys av planlegging av en dypere selskapskontroll i dette selskapet, jf. egen sak (sak 11/14).

VEDLEGG 1

# Prosjektplan

---

ETTERLEVELSE AV FELLES  
EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIK-  
REGIONEN

*Rev*

Innlandet Revisjon IKS

---

## 1. INNLEDNING

Kontrollutvalgene i de fem kommunene i Gjøvik-regionen har fattet likelydende vedtak om «å samarbeide om et felles revisjonsprosjekt der formålet er å evaluere etterlevelsen av de fem kommunenes eierskapspolitikk». Det vises her til vedtak i KU Gjøvik (13/12-13), KU Østre Toten (17/2-14), KU Vestre Toten (23/9-13), KU Nordre Land (17/6-13) og KU Søndre Land (18/2-14).

Med bakgrunn i vedtakene er Innlandet Revisjon IKS bedt om å lage en prosjektplan for gjennomføring av revisjonsprosjektet. Prosjektplanen legges frem for alle kontrollutvalgene til godkjenning før igangsetting.

Kontrollutvalget i Østre Toten kommune har følgende tillegg i sitt vedtak:

*Det forutsettes at revisjonsprosjektet sikrer at pkt. 3 i kommunestyrets vedtak i f.m. revisjonsrapporten om Østre Toten Eiendomsselskap AS blir fulgt opp (k.sak 04/2014):*

*«Kommunestyret ber kontrollutvalget følge opp at kommunens vedtatte eierskapspolitikk og eierstrategi etterleves i forhold til selskapet. Det bes spesielt om fokus på valg, oppnevning og sammensetning av styret, selskapets rapportering til eier/kommunestyret og eiers/ordførers rolle i forhold til selskapet.»*

Kontrollutvalgssekretariatet antar at det også i de øvrige kommunene må velges ut ett eller flere selskaper jf. brev datert 24/2-14.

## 2. KORT OM DEN FELLES EIERSKAPSPOLITIKKEN

Kommunene i Gjøvik-regionen har siden 2009 laget Eiermeldinger årlig. Den siste, som er for 2012, ble behandlet av kommunestyrene i fire av de fem kommunene på slutten av 2013. Søndre Land vil ifølge rådmannen behandle eierskapsmeldingen i kommunestyremøte 7/4-14.

Meldingene er laget etter felles «mal», men er tilpasset den enkelte kommune. Bare de selskaper kommunen har eierandeler i er omtalt i kommunens Eiermelding, noe som betyr at kun de selskapene hvor alle kommunene er eiere er omtalt i alle meldinger. Omtalen av hvert selskap er ganske kortfattet, og beskriver primært formål, ledelse/styre, eiersammensetning og økonomiske nøkkeltall. I tillegg er det tatt inn en kort «vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende».

Kapitlene *innledning* og *politisk/juridisk styringsgrunnlag* er felles for alle kommuner. Her blir det skilt mellom begrepene eierskapspolitikk og eierskapsstrategi:

*«Med eierskapspolitikk forstås de overordnede premisser som kommunene har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette refererer seg til hva slags systemer,*

retningslinjer og rutiner kommunene har for utøvelse av sitt eierskap. Dette omfatter blant annet rutiner for rapportering, premisser for valg av styremedlemmer, vurderinger for valg av selskapsorganisering osv. Eierskapspolitikken som framgår av eierskapsmeldingen, utgjør rammeverket for kommunens eierstyring».

Eierstrategier defineres som «den politikk kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikre at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt». Den felles eierskapsmeldingen inneholder ikke eierstrategier, men det anbefales at dette gjøres (jf s 4): «Kommunene har utarbeidet eierskapspolitikken, og bør som et neste skritt vurdere å utarbeide eierstrategier for de enkelte selskaper.»

Nedenfor gjengir vi de fem kommunenes felles eierskapspolitikk<sup>1</sup>:

«Dette må eierne passe på:

- For å sikre god eierstyring skal kommunen gjennom representantskap og generalforsamling avklare strategiske og sentrale spørsmål med selskapets styre.
- Kommunen skal vurdere om det er behov for å avklare sentrale målsettinger med alle eller deler av de øvrige eiere for å sikre langsiktig forutsigbar drift og utvikling i form av eieravtaler.
- I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal det avholdes eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer sammen med eierne. Her møtes selskapsstyret/-ledelse og eierne (representantskap/generalforsamling). Det anbefales å legge eiermøte i forkant av generalforsamling/representantskapsmøte.
- Gjennom etablering av aksjonæravtaler/eieravtaler, eiermøter eller på annen måte må kommunen sikre at det i størst mulig grad er tverrpolitisk forankret den eierpolicy selskapene drives etter. Kommunens valgte eller nominerte eierrepresentanter skal representere kommunens syn.
- Valg til styre bør skje etter arbeid fra en valgkomitè. Valgkomiteen må ha et bevisst forhold til de nye habilitetsreglene. Valgkomiteen bør ha skriftlige retningslinjer som representantskap/generalforsamling har vedtatt.
- De som representerer kommunen i selskapenes representantskap/generalforsamling kan ha behov for avklaringer av vesentlige spørsmål. Dette gjøres ved en henvendelse til ordfører som drøfter dette med formannskapet og melder tilbake til representanten. Er det ikke tid til å konsultere formannskapet gir ordføreren tilbakemeldingen. Rådmannen bistår ordfører og kan svare på rent oppklarende spørsmål fra representanten.

---

<sup>1</sup> Hentet fra side 8-10 i fellesdel av eierskapsmelding for 2012.



- Rådmannen sørger for at en person i sin administrasjon har oversikt over selskapene kommunen er medeier i og kan gi svar på spørsmål. I selskaper der flere av kommunene i regionen er medeiere kan rådmennene fordele et hovedansvar mellom seg.
- I starten av hver valgperiode bør kommunen/-e avholde et kurs i styrearbeid for styremedlemmer i sine selskaper, og opplæring i eierskapsstyring for sine politikere.
- Kommunen bør tydelig skille kunde- og eierrollen i de selskaper en går inn i. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
- For å sikre god drift i våre selskaper bør kommunen ha en klar og uttalt utbyttepolitikk som står fast over noe tid.
- Eierne i våre selskaper skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.
- Åpningsbalansen i selskapet skal være tilpasset selskapets oppgaver og den strategi som ligger til grunn for opprettelsen av selskapet.
- Selskapets styre skal sammensettes ut fra den kompetanse selskapet trenger for å realisere sine mål. Politisk kompetanse kan være, men trenger ikke være en slik kompetanse, det avhenger av selskapets mål og situasjon.

Dette må styret i selskapet passe på:

- Kommunalt eide virksomheter skal legge til rette for åpenhet om sitt selskap i forhold til alle forhold det ikke av konkurransemessige hensyn må unntas offentlighet.
- For å sikre god selskapsstyring skal styre avklare strategiske og sentrale spørsmål med eier gjennom representantskap og generalforsamling. Styret har sammen med daglig leder ansvar for å utvikle og lede selskapet innenfor disse rammer.
- Det skal utarbeides en styreinstruks i alle selskaper med vesentlig virksomhet (antall ansatte/omsetning mv). Instruksene, som er et internt arbeidsdokument, utarbeides av styret.
- Alle kommunens selskaper skal ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer.
- Styret bør tydelig skille kunde og eier. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
- Eierne i selskapet skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.

- *Styret i kommunens selskaper setter opp en årlig plan for sitt arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.*

### 3. MÅL, PROBLEMSTILLINGER OG FORVENTET NYTTE

Formålet med prosjektarbeidet er å evaluere etterlevelsen av de fem kommunenes eierskapspolitikk. Nytteverdien av prosjektet ligger primært i å bevisstgjøre kontrollutvalg og kommunestyre på kommunens ansvar som eier/medeier i selskaper. En kartlegging av i hvilken grad eierskapspolitikken etterleves med etterfølgende refleksjon rundt eierstyring kan bidra til å gjøre eierstyringen bedre og mer profesjonell.

Ut fra de enkelte punktene i eierskapspolitikken har vi formulert følgende problemstillinger:

1. *Har kommunene vurdert om det er behov for å avklare sentrale målsetninger i eieravtaler med alle eller deler av de øvrige eiere for å sikre langsiktig forutsigbar drift og utvikling?*
2. *Er det avholdt årlige eiermøter i selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse?*
3. *Er sentrale og strategiske spørsmål avklart med eierne gjennom representantskap/generalforsamling?*
4. *Er valg til styre foretatt etter arbeid fra en valgkomité, som har retningslinjer fastsatt av generalforsamling/representantskap?*
5. *Har kommunene foretatt et skille mellom kunde- og eierrollen i selskapene?*
6. *Er det formulert utbyttepolitikk i selskapene?*
7. *På hvilken måte er det lagt vekt på kompetanse i sammensetningen av styrene i selskapene?*
8. *Er det lagt til rette for åpenhet om selskapene (overfor hhv eierne og offentligheten)?*
9. *Er det utarbeidet styreinstruks?*
10. *Har selskapene et bevisst forhold til etiske spørsmål, evt fastsatt i etiske retningslinjer?*
11. *Sikrer selskapene likebehandling av eierne i forhold til informasjon og annet?*

Den første problemstillingen er kun aktuelle for selskaper der to eller flere kommuner i regionen er eiere. Punktet om eiermøter er også mest aktuelt for selskaper der flere kommuner er eiere.

Vi legger til grunn at det velges ut ett selskap for hver kommune for å undersøke etterlevelsen av eierskapspolitikken. Vi har tatt utgangspunkt i selskaper hvor kun én av kommunene er eier/medeier:

- Industribygg AS (100 prosent eid av Gjøvik kommune).
- Østre Toten Eiendomsselskap AS (100 prosent eid av Østre Toten kommune)<sup>2</sup>.

---

<sup>2</sup> Vedtaket/forutsetningen av kontrollutvalget i Østre Toten gjengitt i kapittel 1 innebærer en kontroll som går noe lengre enn problemstillingene i dette prosjektet. Vi legger til grunn at en relativt overordnet analyse av disse forholdene vil inngå i

- Raufoss Industripark III AS (19,7 prosent eid av Vestre Toten kommune).
- VOKKS AS (66,6 prosent eid av Nordre Land kommune)<sup>3</sup>.
- Sølve AS (100 prosent eid av Søndre Land kommune).

Ettersom noen av de viktigste/største kommunalt eide selskapene i regionen eies i felleskap av to eller flere kommuner<sup>4</sup>, så mener vi det vil være riktig også å se på etterlevelsen av eierskapspolitikken overfor noen av disse. For å bidra til at nytten av prosjektet blir noenlunde lik for alle kommuner, så foreslår vi å ta for oss følgende selskaper hvor alle de fem kommunene er medeiere:

- Topro AS
- GLT-Avfall IKS

Det vil kunne oppstå behov for å endre formuleringer av problemstillingene underveis i prosjektet. Ved endringer i selve innholdet i prosjektet vil endringene bli diskutert med sekretariatet.

Ettersom Raufoss Industripark III AS og Topro AS også har private eiere, betyr det at revisjonen i utgangspunktet ikke har innsynsrett i «indre forhold» i disse bedriftene. I prosjektarbeidet vil vi måtte forholde oss til dette, og det kan muligens begrense tilgangen på relevant informasjon.

#### 4. REVISJONSKRITERIER

Prinsippene om eierskapspolitikk som framkommer av eierskapsmeldingen vil i hovedsak utgjøre revisjonskriteriene.

KS har utarbeidet en «Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll med kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak». Vi synes det kan være relevant å trekke fram hva denne inneholder av anbefalinger knyttet til de temaene som er tatt inn i problemstillingene. For noen problemstillinger/temaer vil disse anbefalingene utgjøre et supplement til eierskapspolitikken slik den framgår av eierskapsmeldingen, f.eks hva angår skille mellom kunde- og eierrolle (nr 5), kompetanse i styrene (nr 7), og etiske spørsmål/retningslinjer (nr 10).

---

prosjektet for Østre Totens vedkommende ettersom problemstillingene 1-11 ovenfor langt på vei er blitt undersøkt i eget prosjekt ang Østre Toten Eiendomsselskap AS (rapport 11/2013).

<sup>3</sup> Det er foreløpig ikke avklart om det vil bli gjennomført en egen selskapskontroll rettet mot VOKKS AS. Hvis det skulle bli tilfelle, så antar vi at det vil være riktig i dette prosjektet å velge et annet selskap som Nordre Land kommune er eier i.

<sup>4</sup> Noen av de aktuelle selskapene har også aksjonærer utenom de fem kommunene.

## 5. METODE OG GJENNOMFØRING

Selskapskontrollen vil bli utført i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i § 77, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13-14. Vi vil i stor grad ta utgangspunkt i metodikken som beskrives i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

### *Metode*

Prosjektet vil benytte dokumenter fra de aktuelle kommuner og selskaper som beskriver utøvelsen av kommunenes eierskapspolitikk i de aktuelle selskaper. Det vil også bli gjennomført intervjuer, evt skriftlige spørreundersøkelser knyttet til de selskapene som er valgt ut. Primært tenker vi å hente informasjon fra styreleder i selskapene og ordførerne de fem kommunene, evt den som representerer kommunen i generalforsamlingen (der kommunen er representert ved ordfører).

Åpne datakilder som kan gi relevant informasjon er bl.a [www.styrevervregisteret.no](http://www.styrevervregisteret.no) og [www.proff.no](http://www.proff.no).

Vi legger til grunn at vi vil ta for oss etterlevelsen av eierskapspolitikken innenfor en definert tidsperiode. Denne bør være såpass lang at man kan få et «totalbilde» av eierskapsutøvelsen, samtidig som den ikke bør være så lang at den får inn data/informasjon som ikke lenger er aktuelle. Hensynet til den økonomiske rammen tilsier også at perioden begrenses. Ut fra dette kan det være aktuelt å ta for seg perioden 2010 – 2013.

### *Gjennomføring*

Ressursbruken til et eventuelt prosjekt er blant annet avhengig av følgende forhold:

- Antall problemstillinger som ønskes undersøkt.
- Hvor omfattende datagrunnlag det er nødvendig å samle inn for å vurdere kommunens praksis opp mot revisjonskriteriene.
- Hvilke metoder som benyttes for å framskaffe datagrunnlaget.
- Hvor kompliserte og krevende vurderinger som må foretas.
- Hvor godt dokumentert og tilgjengelige data er.

Vi anslår ressursbruken slik prosjektet er beskrevet ovenfor til ca 400 timer.

Det er vanskelig å anslå ressursbruken helt nøyaktig på forhånd fordi vi ikke har detaljkunnskap om hvor arbeidskrevende det blir å innhente nødvendige data. Vi vet heller ikke på forhånd hvilke funn vi kommer til å gjøre og i detalj hvilke vurderinger som vi må gå inn på. Ressursbruken kan derfor bli både litt høyere eller litt lavere enn anslått.

Vi planlegger oppstart i løpet av august 2014 og gjennomføring i løpet av høsten 2014. Vi vil gi beskjed til kontrollutvalgene dersom denne fremdriftsplanen blir vesentlig endret.

Prosjektet vil bli gjennomført ved Anne Live Jensvoll og Kristian Lein.

**SAK NR. 13/2014****Nordre Land kommune****ÅRSREGNSKAP 2013 FOR NORDRE LAND KOMMUNE –  
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	28.04.14	Kjetil Solbrækken	Nei

**Saksdokumenter:**

1. Revisjonsberetning for 2013
2. Årsregnskapet for 2013
3. Rådmannens årsmelding for 2013

Vedlegg 1  
Vedlegg 2 (sendes direkte fra kommunen)  
Vedlegg 3 (sendes direkte fra kommunen)

**FORSLAG TIL VEDTAK:****KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES  
ÅRSREGNSKAP FOR 2013**

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2013. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2013.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en ”ren” revisjonsberetning, dvs. ingen bemerkninger fra revisor til årsregnskapet.

Kontrollutvalget på sin side har følgende kommentarer:

- .....
- .....

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 14. april 2014, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2013.

## **SAKSOPPLYSNINGER:**

### **Kontrollutvalgets oppgaver med årsregnskapet:**

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med kommunens årsregnskap fremgår slik at Forskrift om kontrollutvalg:

#### **§ 6 Regnskapsrevisjon**

*Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.*

#### **§ 7 Uttalelse om årsregnskapet**

*Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den, før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.*

### **Kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet:**

Årsregnskap og rådmannens årsmelding er vedlagt saken (utsendt direkte fra kommunen).

I tillegg er det, i likhet med tidligere år, lagt opp til følgende presentasjoner i møtet:

- Revisor/Innlandet Revisjon IKS er invitert til møtet for å orientere om revisjonsarbeidet og presentere revisjonsberetningen.
- Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig er invitert til å presentere årsregnskapet og rådmannens årsmelding. Det er særlig bedt om at kontrollutvalget blir orientert om følgende:
  - *Kommunens resultat og økonomiske situasjon.*
  - *Vesentlige regnskapsmessige og avgiftsmessige problemstillinger i årets regnskap.*
  - *Vesentlige avvik i forhold til planer/budsjett/vedtak.*
  - *Overordnet intern kontroll og styring.*

Tidligere kommunikasjon med revisor gjennom året er også en del av grunnlaget for saken. Det vises her til:

- *Presentasjon av revisjonsplan/revisjonsstrategi*
- *Statusrapportering etter utført interimrevisjon*

**Samlet skal dette kunne gi kontrollutvalget en forsvarlig oversikt over saken, og sette utvalget i stand til å utforme en uttalelse til årsregnskapet.**

Det finnes ingen standard for hvordan kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet skal utformes. Utforming av forslag til vedtak i saken (kontrollutvalgets uttalelse) er basert på tidligere forslag fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

### **Oppfølging av merknader fra kommunestyret eller kontrollutvalget:**

Det foreligger ingen merknader fra kommunestyret i f.m. regnskap eller den del av internkontrollen som har med økonomi å gjøre.

Det vises for øvrig til kontrollutvalgets uttalelse til tidligere årsregnskap, som er naturlig å følge opp. I uttalelsen til fjorårets regnskap er følgende tema kommentert:

- *Økonomistyring og budsjettdisiplin*

Se under for fullstendig uttalelse til årsregnskapene siste år.

### **HISTORIKK: KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL TIDLIGERE ÅRSREGNSKAP:**

#### **2012:**

##### *KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2012*

*Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2012. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2012.*

*Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.*

*Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, dvs. ingen bemerkninger fra revisor til årsregnskapet.*

*Kontrollutvalget har følgende kommentarer:*

- *Økonomistyring og budsjettdisiplin:  
De ulike resultatenhetene går samlet med et "overskudd" på ca. 5,3 millioner kroner. Med unntak av merforbruk/overskridelser på enkelte enheter, synes det som om budsjettstyringen og budsjettdisiplinen er god.*

*Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2013, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2012.*

#### **2011:**

##### *KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2011*

*Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2011. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen, årsavslutningsbrev fra revisor til rådmannen og rådmannens årsmelding for 2011.*

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer:

- Avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet:  
*Kontrollutvalget har tidligere år pekt på at kommunen har et forbedringspotensial mht. rutiner for dokumentasjon av avstemminger og balanseposter pr. 31.12. Kontrollutvalget har merket seg at det er forbedring fra i fjor, men at man fortsatt ikke er helt i mål. Det forutsettes at dette arbeidet er fullført til neste år, og at kommunen da har etablert en praksis som er i tråd med bokføringslovens regler på området.*
- Presentasjon og informasjonsverdi av noter til årsregnskapet:  
*Kontrollutvalget har vurdert presentasjon av årsregnskapet m.h.t. leservennlighet og informasjonsverdi, og har følgende kommentarer til noteopplysningene i årsregnskapet:*
  - a) Notehenvisninger i regnskapsoppstillingene.  
*Hensikten med noteopplysninger til regnskapet er å gi utfyllende informasjon om vesentlige regnskapsposter. Nordre Land kommune har tradisjon for å avlegge regnskap uten henvisninger mellom regnskapet og de aktuelle noteopplysningene. Kontrollutvalget mener dette svekker informasjonsverdien og leservennligheten av regnskapet, og oppfordrer til å endre på dette til neste år.*
  - b) Vedr. note 13 – Oversikt over investeringsprosjekter. *Noten mangler overskrift, men viser en oversikt over investeringsprosjekter som går over flere år. For enkelte av prosjektene er det ikke sammenheng mellom investeringsregnskapets oversikt over investeringer/skjema 2 B og noteopplysningen (for eksempel brannbil, prosjekt 01115). For noen prosjekter fremstår prosjektet med et udekket merforbruk til tross for at prosjektet er fullfinansiert (for eksempel ny brannstasjon, prosjekt 01007). Generelt savnes informasjon om status for hvert av prosjektene (avsluttet, evt. antatt tidspunkt for fullføring etc.). Kontrollutvalget mener det er behov for å utvikle denne noten videre og oppfordrer til å bruke gode eksempler fra andre kommuner i dette arbeidet. Kontrollutvalget vil følge opp kommunens praksis med oppfølging og rapportering av flerårige investeringsprosjekter.*
  - c) Vedr. note 20 – Selvkostområder. *Noten gir supplerende informasjon til bl.a. følgende områder/poster i årsregnskapet:*
    - Resultatenhet Vann og renovasjon i regnskapskjema 1B
    - Bundne fond i balansen*Det er vanskelig/umulig å forstå sammenhengen mellom årsregnskapet og denne noteopplysningen. Da årsregnskapet også mangler note om regnskapsprinsipper mv. (normalt note nr. 1) er det heller ingen informasjon å finne om selvkostberegningene der. Rådmannen oppfordres derfor til å se nærmere på dette til neste år, slik at informasjonsverdien kan økes innenfor dette viktige området. Kontrollutvalget vil følge opp kommunens praktisering og rapportering av selvkostområdene.*



Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 13. april 2012, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2011.

## 2010:

### *KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2010*

*Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2010. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2010.*

*Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og orienteringer fra kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmannen m.fl.*

*Kontrollutvalget ønsker å bemerke følgende:*

- *Avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet:*  
*Kontrollutvalget ønsker også i år å peke på at kommunen har et forbedringspotensial mht. rutiner for dokumentasjon av avstemminger og balanseposter pr. 31.12. Kontrollutvalget er informert om at regnskapsavdelingen vil jobbe med saken, bl.a. i forbindelse med tilpasning til bokføringsloven som ble gjeldende for kommunene fra 1. januar 2011.*
- *Presentasjon av årsregnskapet og informasjonsverdi:*
  - *Investeringsregnskapets skjema 2 A og avlagt i tråd med gjeldende regler, men er likevel vanskelig å forstå pga. at de store avvikene mellom regnskap og budsjett. Kontrollutvalget er orientert om at departementet nylig har kommet med endringer som forhåpentligvis vil bidra til å øke informasjonsverdien i fremtidige årsregnskaper.*
  - *Investeringsregnskapets skjema 2 B skal være en oppstilling av investeringer i anleggsmidler (linje nr. 1 skjema 2A). Det oppfordres til å forenkle skjema 2 B til kun å vise sum-tallene for hvert investeringsprosjekt.*
  - *De obligatoriske regnskapsoppstillingene bør inneholde egen kolonne med henvisninger til aktuelle regnskapsnoter.*

*Med unntak av ovenstående mener kontrollutvalget at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov, og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsmeldingen til rådmannen omhandler.*

*Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 15. april 2011, har kontrollutvalget ingen merknader til Nordre Land kommunes årsregnskap for 2010.*

## 2009:

### *KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2009*

*Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2009. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2009.*

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og følgende orienteringer gitt i møte den 19.04.10:

- *Revisor/Innlandet Revisjon IKS har presentert revisjonsberetningen og orientert om sitt arbeid med årsregnskapet.*
- *Rådmannen og regnskapsleder har presentert årsregnskap og årsmelding med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling, vesentlige regnskaps- og avgiftsmessige problemstillinger og vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap.*

*Kontrollutvalget mener at årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov, og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsmeldingen til rådmannen omhandler.*

*Kontrollutvalget vil bemerke følgende:*

- *Regnskapsmessige avsetninger med bakgrunn i eldre vedtak i kommunestyret:*  
*Kontrollutvalget oppfordrer til en diskusjon om kommunens praksis med å regnskapsføre avsetninger med bakgrunn i eldre vedtak i kommunestyret som en del av avslutningen av kommunens årsregnskap. Denne type disposisjoner vil i noen tilfeller oppfattes som forhåndsdisponeringer av årsresultatet, og kan bidra til å frata det sittende kommunestyret muligheten til å gjøre nye prioriteringer (prioritere annerledes enn tidligere kommunestyrer har lagt opp til).*
- *Politiske vedtak om bruk av fond uten at det er penger på fondet:*  
*Kontrollutvalget stiller spørsmål ved kommunens praksis med å finansiere tiltak med bakgrunn i fond, som på vedtakstidspunktet ikke har nok penger til å dekke tiltaket. Realisering av denne type budsjettvedtak forutsetter "oppfylling" av fondet før gjennomføring av tiltaket er mulig. Det oppfordres til å vurdere denne praksisen nærmere.*
- *Investeringsfond / kraftmidler:*  
*Kontrollutvalget registrerer at kommunens fond etter tidligere salg av aksjer i kraftselskap i 2001/2002 (ca. 100 mill.), pr. 31.12.09 er redusert til ca. 8,7 mill. Dersom man tar hensyn til vedtak om bruk av fondet i 2010 til finansiering av Dokka barneskole (ca. 8 mill), er gjenstående saldo til disposisjon ca. kr. 700 000. Kommunen har etter dette en svært redusert handlefrihet mht. egenfinansiering av fremtidige investeringer.*

*Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12.04.09, har kontrollutvalget ingen merknader til Nordre Land kommunes årsregnskap for 2009.*

VEDLEGG 1  
Rev

## Innlandet Revisjon IKS

Til kommunestyret i Nordre Land kommune

Kopi:  
Kontrollutvalget  
Formannskapet  
Rådmannen

### REVISORS BERETNING

#### Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nordre Land kommune som viser kr 344 968 398,85 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 3 395 626,43. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

#### *Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet*

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

#### *Revisors oppgaver og plikter*

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Hovedkontor:  
Postadr.: Postboks 988  
2626 Lillehammer  
Tlf 61289080 Faks 61289081  
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:  
Teknologivn. 6  
2815 Gjøvik  
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:  
www.irev.no  
Besøksadresse: Kirkeg. 76  
2609 Lillehammer  
Org. nr. 987769386MVA  
Bank 16041146927

### *Konklusjon*

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Nordre Land kommune per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

### **Uttalelser om øvrige forhold**

#### *Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

#### *Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

#### *Konklusjon om registrering og dokumentasjon*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE 3000) «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

**Gjøvik, 14. april 2014**

*Heidi H. Olafsen*  
Heidi Holm Olafsen  
Oppdragsansvarlig revisor

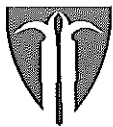
**Nordre Land kommune****REFERATSAKER**

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	28.04.14	Kjetil Solbrækken	Nei

<b>Saksdokumenter:</b>	<b>Vedlegg:</b>
1. Sak fra kontrollutvalget i kommunestyret: Kontrollutvalgets årsrapport for 2013 (k.sak 13/2014, møte den 8/4-14)	Vedlegg 1
2. Kontrollrapport 2013 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Nordre Land kommune	Vedlegg 2
3. Nye retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (brev av 24/2-14 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet)	Vedlegg 3
4. Invitasjon til fagkonferanse Kontroll og tilsyn 3.- 4. juni 2014	Vedlegg 4
5. Pressemelding fra Riksrevisjonen: Fortsatt mye bruk av papir ved utveksling av pasientopplysninger mellom helseforetak, kommuner og legekontor	Vedlegg 5
6. Diverse avisartikler	Vedlegg 6
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	

**FORSLAG TIL VEDTAK:**

Referatsakene tas til orientering.



Vedlegg 1

**PROTOKOLL  
FOR  
KOMMUNESTYRET**

**Motedato:** 08.04.2014      **Fra kl. 17.00**  
**Møtested:** Kommunestyresalen, Rådhuset  
**Fra saknr.:** 11/14      **Til saknr.:** 26/14

Av utvalgets medlemmer/varamedlemmer møtte 27 av 27

**Følgende møtte på møtet:**

<b>Funksjon</b>	<b>Navn</b>	<b>Forfall</b>	<b>Møtt for</b>
Ordfører	Liv Solveig Alfstad		
Varaordfører	Svein Rønningsveen		
Medlem	Kjell Rønningen		
Medlem	Marit M. Rønningen		
Medlem	Tore Stensrud		
Medlem	Bente Bjørnerud		
Medlem	Monica Andersson		
Medlem	Eva Slåttsveen Hovde		
Medlem	Ole Klokkersveen		
Medlem	Tony Nusrat Tøftum		
Medlem	Sigbjørn Nydahl		
Medlem	Saima Tøftum		
Medlem	Gry Kristin Slethei		
Medlem	Tore Grimstad Kinn		
Medlem	Tove Haug		
Medlem	Arnfinn Eng		
Medlem	Nina Lille-Homb		
Medlem	Bernt Øistad		
Medlem	Per Ole Lunde		
Medlem	Ola Tore Dokken		
Medlem	Arvid Raaholdt		
Medlem	Jan Håvard Bratlien		
Medlem	Helene Sørbu		
Varamedlem	Arvid Skjølås		Stine Øiom
Varamedlem	Solveig Løvaas Hovde		Anne-Marte Kolbjørnshus
Varamedlem	Bård Axel Nilson		Birgit Felde Sevaldrud
Varamedlem	Arne Goplen		Marianne E. Bjerke

NORDRE LAND KOMMUNE, Kommunestyret, den 09. april 2014

.....  
Liv Solveig Alfstad  
ordfører

Per Ole Lunde (SP) stilte innledningsvis spørsmål til ordføreren vedr.:

- 1.Eiendommer av historisk verdi – registrering (ift. eiendomsskatt)
- 2.Beskatning av husløse tomter – eiendomsskatt.

Ordføreren besvarte spørsmålene.

Sak 25/14 ble behandlet foran sak 23/14. Sak 23/14 ble behandlet foran sak 21/14.

**SAK NR.: 11/14**  
ORIENTERING

**Vedtak:**

1. Krisesenteret

Planlagt orientering vedr. krisesenteret utgikk p.g.a. sykdom.

**SAK NR.: 12/14**  
REFERATER

**Vedtak:**

1. Rapport fra Fylkesmannen fra tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap i Nordre Land kommune.
2. Møteprotokoll fra møte i Kontrollutvalget den 10.02.2014.

Referatene tatt til orientering.

**SAK NR.: 13/14**  
KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2013

**Vedtak:**  
Kontrollutvalgets årsrapport for 2013 tatt til orientering.

**SAK NR.: 14/14**  
SØKNAD OM PERMISJON FRA POLITISKE VERV

**Behandling:**

**Svein Rønningsveen (AP)** fremmet følgende forslag:

*Fast medlem i hovedutvalg for LMT: Unni Nysveen*

*Varamedlem i hovedutvalg for LMT: Svein Rønningsveen*

*Medlem i Quales Minnefond: Eva Slåttsveen Hovde*

*Medlem i styret for Dokkahallen: Unni Nysveen*

*Varamedlem i styret for Dokkahallen: Bente Bjørnerud*

*Varamedlem i klagenemnd for eiendomsskatt: Svein Rønningsveen.*



**Skatteetaten**

Saksbehandler  
Håvard Myreng  
Rolf Øverjordet

Deres dato      Vår dato  
15. februar 2014

Telefon  
996 35 101  
61 05 37 88

Deres referanse      Vår referanse  
2013/865017

Kommunestyret i Nordre Land kommune  
Postboks 173  
2882 DOKKA

*VEDLEGG 2*

## **Kontrollrapport 2013 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Nordre Land kommune**

### **1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen**

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven § 2-8, som utfylles av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. januar 2009.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkrevne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

Postadresse  
Postboks 9200 Grønland  
0134 Oslo  
skattost@skatteetaten.no

Besøksadresse  
Se [www.skatteetaten.no](http://www.skatteetaten.no) eller  
ring gratis 800 80 000  
Org. nr: 991733043

Sentralbord  
800 80 000  
Telefaks  
22 17 01 21



## 2. Om skatteoppkreverkontoret

### 2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapport:

Antall årsverk 2013	Antall årsverk 2012	Antall årsverk 2011
2,5	2,5	2,5

## 3. Måloppnåelse

### 3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Nordre Land kommune viser per 31. desember 2013 en skatte- og avgiftsinngang<sup>1</sup> til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 528 227 901 og utestående restanser<sup>2</sup> på kr 22 912 033, herav berostilte krav på kr 2 019 806. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 10. januar 2014.

### 3.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2013 for Nordre Land kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2011	13,4	92,8 %	91,7 %	92,4 %	93,0 %
Arbeidsgiveravgift 2012	100,2	99,7 %	99,7 %	99,9 %	99,8 %
Forskuddsskatt personlige skattytere 2012	33,0	97,6 %	98,8 %	98,9 %	99,1 %
Forskuddstrekk 2012	215,5	99,9 %	99,8 %	100,0 %	99,9 %
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2012	19,5	100,0 %	99,9 %	100,0 %	99,9 %
Restskatt upersonlige skattytere 2011	3,0	96,3 %	100,0 %	100,0 %	98,7 %

### 3.3 Arbeidsgiverkontroll

Resultater for kommunen per 31. desember 2013 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall (5 %)	Antall utførte kontroller i 2013	Utført kontroll 2013 (i %)	Utført kontroll 2012 (i %)	Utført kontroll 2011 (i %)	Utført kontroll 2013 region (i %)
288	14	13	4,5 %	4,4 %	5,1 %	4,5 %

## 4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2013 ikke gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret. Siste stedlige kontroll ble avholdt 7. november 2012.

Skattekontoret har i 2013 gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll, skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll.

<sup>1</sup> Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

<sup>2</sup> Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

## 5. Resultat av utført kontroll

- *Intern kontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi ikke avdekket vesentlige svakheter i skatteoppkreverens overordnede interne kontroll.

- *Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- *Skatte- og avgiftsinnkreving*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

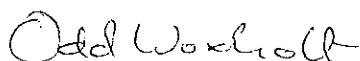
- *Arbeidsgiverkontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

## 6. Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger i 2013 verken gitt pålegg eller anbefalinger.

Vennlig hilsen



Odd Woxholt  
avdelingsdirektør  
Skatt øst

  
Erik Lindberg

Kopi til:

- Kontrollutvalget for Nordre Land kommune
- Skatteoppkreveren for Nordre Land kommune
- Riksrevisjonen



DET KONGELIGE KOMMUNAL-  
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

VEDLEGG 3

Kommunene  
Fylkeskommunene  
Fylkesmennene  
Klima- og miljødepartementet  
Miljødirektoratet  
Kunnskapsdepartementet

Deres ref

Vår ref  
14/2573-

Dato  
24.02.2014

### Nye retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet nye retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Retningslinjene i rundskriv H-3/14 (vedlagt) erstatter rundskriv H-2140 fra 2003. Retningslinjene er foreløpig kun tilgjengelig elektronisk, men vil bli sendt ut i trykt versjon i løpet av våren 2014.

Retningslinjene gjøres gjeldende f.o.m. 2015. Kommuner eller selskaper som er omfattet av reglene om selvkost, kan legge de nye retningslinjene til grunn for etterkalkylen/selvkostregnskapet også for 2014, om de selv ønsker det.

De nye retningslinjene baserer seg på de samme hovedprinsippene som tidligere, dvs.:

- Selvkost er den totale kostnadsøkningen som en kommune/selskap har ved å produsere tjenesten.
- Kommunen/selskapet skal kunne få tilbake de utlegg den opprinnelig hadde ved anskaffelsen, samt bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved anskaffelsen.
- En generasjon brukere skal ikke subsidiere eller bli subsidiert av neste generasjon.
- Selvkost skal være uavhengig av hvordan anskaffelsene faktisk har blitt finansiert.

Retningslinjene går med dette som utgangspunkt gjennom de ulike inntekts- og kostnadselementene som skal inngå i selve selvkostkalkylen samt hvordan prinsippet om selvkost kan praktiseres gjennom bl.a. bruk av selvkostfond. Diverse lovfortolkninger gjort etter at retningslinjene fra 2003 ble fastsatt, bl.a. rundt interkommunalt samarbeid, er også innarbeidet.

---

Postadresse  
Postboks 8112 Dep  
0032 Oslo  
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse  
Akersg. 59  
<http://www.kmd.dep.no/>

Telefon\*  
22 24 90 90  
Org no.  
972 417 858

Kommunalavdelingen

Saksbehandler  
Even Vaboen  
22 24 72 39

Vi vil presisere at hjemlene til å ta gebyr for tjenestene er gitt i de enkelte særlovene, som forvaltes av de respektive fagdepartementene. Disse retningslinjene er som sådan ikke bindende, men har til hensikt å angi en økonomifaglig standard for beregning av selvkost og praktisering av selvkostprinsippet som er i tråd med reglene i særlovgivningen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet håper at retningslinjene kan være et nyttig hjelpemiddel for kommunene i beregningen av selvkost.

### *Høringsrunden*

Utkast til nye retningslinjer ble sendt på høring i 2013. Høringsinstansene var i det store og det hele positive til utkastet og mente det var en forbedring fra gjeldende retningslinjer (H-2140). Innkomne innspill i høringsrunden har i all hovedsak blitt innarbeidet så sant det ikke har gått på tvers av de ovennevnte hovedprinsippene. De viktigste endringene er som følger:

- Kalkylerenten er satt til 5-årig swaprente tillagt ½ prosentpoeng (i høringsutkastet var det foreslått 3-årig swaprente tillagt ½ prosentpoeng). Forslaget om å knytte kalkylerenten til en pengemarkedsrente framfor renten på statsobligasjoner ble godt mottatt blant høringsinstansene, men enkelte høringsinstanser tok til orde for at en lengre rente enn hva høringsutkastet la opp til burde legges til grunn.
- Tomtekostnader kan tas inn i selvkostkalkylen. Flere instanser ga uttrykk for at også dette burde kunne inngå i selvkost. Motsatsen blir da – i motsetning til i retningslinjene fra 2003 – at også inntekten må tas inn dersom tomten på et tidspunkt blir solgt.
- For de tilfeller der selvkosttjenesten er lagt ut i et selskap, er det presisert at selvkostfondet (dvs. overskudd fra gebyrene som på et senere tidspunkt må tilbakeføres til innbyggerne) ikke nødvendigvis må ligge i kommunen, det kan også ligge i selskapet. Kommunen vil imidlertid uansett ha det overordnede ansvaret for det vedtatte gebyrnivået og for at selvkost er korrekt beregnet.

Med hilsen

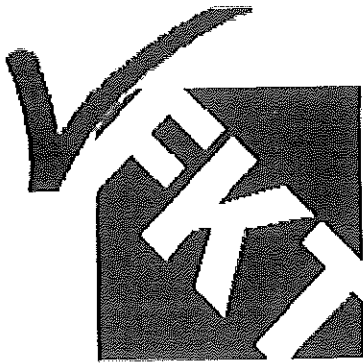
Thor Bernstrøm (e.f.)  
avdelingsdirektør

Even Vaboen  
seniorrådgiver

Vedlegg: Rundskriv H-3/14

Kopi: KS, Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund, (NKK), Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Den norske Revisorforening, Norsk Vann, Norsk Industri, Avfall Norge, NHO, Longyearbyen lokalstyre

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur*



VEDLEGG 4

FAGKONFERANSE KONTROLL OG TILSYN

HAUGESUND 3-4. JUNI 2014

ÅRSMØTE I FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN 3. JUNI 2014



[www.fkt.no](http://www.fkt.no)

<b>Dag 1</b>	<b>Tirsdag 3. juni 2014</b>
09.00 – 10.00	Registrering med mat
10.00 – 10.15	Åpning av konferansen. <b>Per Rune Vereide, styreleder FKT</b>
10:15 – 10.45	Velkommen til Haugesund. <b>Ordfører i Haugesund Petter Steen jr.</b>
10.45 – 11.15	Nytt fra Kommunal og moderniseringsdepartementet, forventninger og fremtidstanker. <b>Statssekretær Jardar Jensen, KMD</b>
11.15 – 11.30	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 – 11.45	Pause (Kaffe)
11.45 – 12.15	Presentasjon og overlevering av veileder om høringer i kontrollutvalgene. <b>Wencke Sissel Olsen og Hans Blø, FKT</b>
12.15 – 13.00	Lunsj
13.00 – 14.00	Forvaltningsrevisjon som verktøy i kontrollarbeidet <b>Riksrevisor Per Kristian Foss</b>
14.00 – 14.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
14.15 – 14.45	Er forvaltningsrevisjonsarbeid interessant utenfor kontrollutvalget? <b>Arnt – Heikki Steinbakk, Formannskapet i Stavanger</b>
14.45 – 15.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
15.00 – 15.30	Samfunnstrygghet og beredskap <b>Haavard Stensvand, Fylkesberedskapssjef i Sogn og Fjordane</b>
15.30 – 15.45	Spørsmål og kommentarer fra salen
	<b>ÅRSMØTE I FKT</b>
15.45 – 16.00	Registrering årsmøtet i FKT med kaffe
16.00 – 16.45	Årsmøte FKT
<b>17.15</b>	<b>Sosialt arrangement</b>

<b>Dag 2</b>	<b>Onsdag 4. juni 2014</b>
08.30 – 09.00	<b>Filmfremvisning «Det åpne landet»</b>
09.00 – 10.00	Pensjonsproblematikk i kommunene. <b>Bjørn Brox fra Agenda Kaupang (og Kommunal Rapport)</b>
10.00 – 10.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
10.15 – 10.30	Pause
10.30 – 11.15	Kommunelovutvalget, mandat, arbeid og fokus på egenkontroll <b>Leder av kommunelovutvalget, Oddvar Flæte</b>
11.15 – 11.30	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 – 12.45	Lunsj og utsjekk
12.45 -13.30	Antikorrupsjon og etikkarbeid i kommunesektoren <b>Helge Kvamme fra advokatkontoret Selmer</b>
13.30 – 13.45	Spørsmål og kommentarer fra salen
13.45 – 14.15	Skråblikk <b>Arne Jensen, Generalsekretær Norsk redaktørforening</b>
14.15 – 14.30	Avslutning ved leder i FKT



**Riksrevisjonen**  
Office of the Auditor General of Norway

*Vedlegg 5*

## **Fortsatt mye bruk av papir ved utveksling av pasientopplysninger mellom helseforetak, kommuner og legekantor**

Publisert: 25.03.2014 12:30

**Meldingsutveksling mellom helseforetak, kommuner og legekantor kjennetegnes fortsatt ved mye bruk av papir. Den elektroniske samhandlingen er kommet klart lengst mellom helseforetak og legekantor. – Det gjenstår en betydelig innsats for å nå Stortingets mål om at alle aktørene skal ha kommet i gang med meldingsutveksling innen utgangen av 2014, sier riksrevisor Per-Kristian Foss.**

Dokument 3:6 (2013–2014) *Riksrevisjonens undersøkelse om elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgssektoren* ble overlevert Stortinget 25. mars 2014.

Meldingsutveksling mellom helseforetak og mellom helseforetak og kommunale pleie- og omsorgstjenester kjennetegnes i stor grad ved bruk av papir, herunder faks. Mellom helseforetak og legekantor er det utstrakt bruk av elektroniske meldinger. Likevel sendes pasientopplysninger ofte samtidig både elektronisk og på papir, noe som innebærer bruk av doble rutiner og merarbeid for aktørene.

Bruk av papir og doble rutiner innebærer at meldingsutvekslingen ikke utføres effektivt, og at de opprinnelige nasjonale målene for arbeidet ikke er nådd.

Alle nødvendige nasjonale standarder for meldingsutveksling er ikke utviklet. Videre er tekniske løsninger som allerede er utviklet, ikke tatt i bruk av alle aktørene eller de benyttes ikke i tråd med forutsetningene. Dette er viktige årsaker til fortsatt bruk av papir i meldingsutvekslingen.

- Adresseregisteret fungerer heller ikke tilfredsstillende. Et velfungerende adresseregister er viktig for at meldinger skal nå riktig mottaker og for at det skal bli en sikker utveksling av pasientopplysninger, sier Per-Kristian Foss.

Helse- og omsorgsdepartementets styring og virkemiddelbruk har ikke vært tilstrekkelig tilpasset mål, status og utfordringer på området.

- For å sikre standardiserte løsninger, framdrift i innføringen av elektronisk meldingsutveksling og legge til rette for avvikling av papirutiner, må nå tekniske mangler og svakheter utvikles og utbedres, sier Per-Kristian Foss.

Statsråden er enig med Riksrevisjonen i at Helsedirektoratet bør utvikle alle nødvendige nasjonale meldingsstandarder og vil følge opp Norsk Helsenett SFs utvikling og forbedring av Adresseregisteret. Statsråden vil også følge opp de regionale helseforetakene slik at utviklede tekniske løsninger blir innført og tatt i bruk. Statsråden mener at den samlede virkemiddelbruken har gitt en positiv vekst i bruk av elektroniske meldinger og at det siden 2012 har vært stor aktivitet hos aktørene. Statsråden varsler en gjennomgang av ikt-organiseringen i helse- og omsorgssektoren.

Riksrevisjonen er enig i at det har vært en positiv utvikling siden 2012, men vurderer at det fortsatt er behov for en betydelig innsats for å nå målet om at alle aktørene skal ha etablert elektronisk meldingsutveksling innen utgangen av 2014. Helse- og omsorgsdepartementet bør derfor styrke den samlede virkemiddelbruken for å sikre framdrift i arbeidet med at helseforetak, kommuner og legekantor etablerer en effektiv og sikker elektronisk meldingsutveksling.

Dokumentet kan lastes ned gjennom lenken til høyre.

Offentlige institusjoner kan bestille dokumentet fra Departementenes servicesenter, telefon 22 24 20 00, publikasjonsbestilling@dss.dep.no. Andre kan bestille dokumentet fra Fagbokforlaget, telefon 55 38 66 00, offpub@fagbokforlaget.no.

Utsatt offentlighet for dokumenter som er utarbeidet av eller til Riksrevisjonen i tilknytning til Dokument 3:6 (2013–2014), jf. riksrevisjonsloven § 18 annet ledd, oppheves.

Sist endret: 25.03.2014 12:30



# Aktive pensjonister

**DOKKA**  
Driftige pensjonister på Dokka er i ferd med å lage nytt gjerde rundt Østsinni kirke.

Kåre Kompellen

- Vi har holdt på siden nyttår og er nå i sluttfasen med å klargjøre spilene til et nytt stakittgjerde, sier Tom Lund, som er en av de aktive pensjonistene i Pådriverklubben på Dokka.

Totalt 900 spiler får tre strok med hvitmaling for de skal monteres opp, men det arbeidet tar til først etter påske.

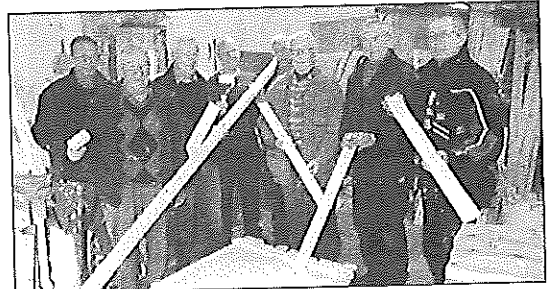
- Vi håper å få alt på plass til 17. mai. Vi skal sette opp 120 meter nytt gjerde ut mot Øst-sinniveien, og skifte ut en del spiler og male de øvrige 380 meterne, sier Torger Rønningen som har huset den aktive gjengen i vinter.

- Han har stilt med lokaler, maskiner og lagring. Det har

vært helt avgjørende for arbeidet, sier Tom Lund.

Det er Nordre Land Kirke-lige Fellestråd som har kostet innkjøp av materialer. Byggmakker har også sponset maling til prosjektet, mens Arvid Nilsson-gruppen har bidratt med skruer.

Pådriverne tar nå til med riving av det gamle gjerdet for alt klargjøres for oppsetting av det nye stakittgjerdet.



**FLINKE:** Arthur Barlund (f.v.), Torger Rønningen, Wiggo Sømoe, Harald Slåttsveen, Tom Lund, Jan Andersgård, Nils Lillejordet og Ove Øverhaugen i Pådriverklubben på Dokka. Foto: Kåre Kompellen

## ■ NORDRE LAND MED NY TEKNOLOGI INNEN OMSORG

# GPS for demente

**DOKKA**  
GPS-sporing for demente er det nyeste innen omsorgsteknologi i Nordre Land. Omsorgssjefen har nå fått tolv nye GPS-enheter.

Kåre Kompellen

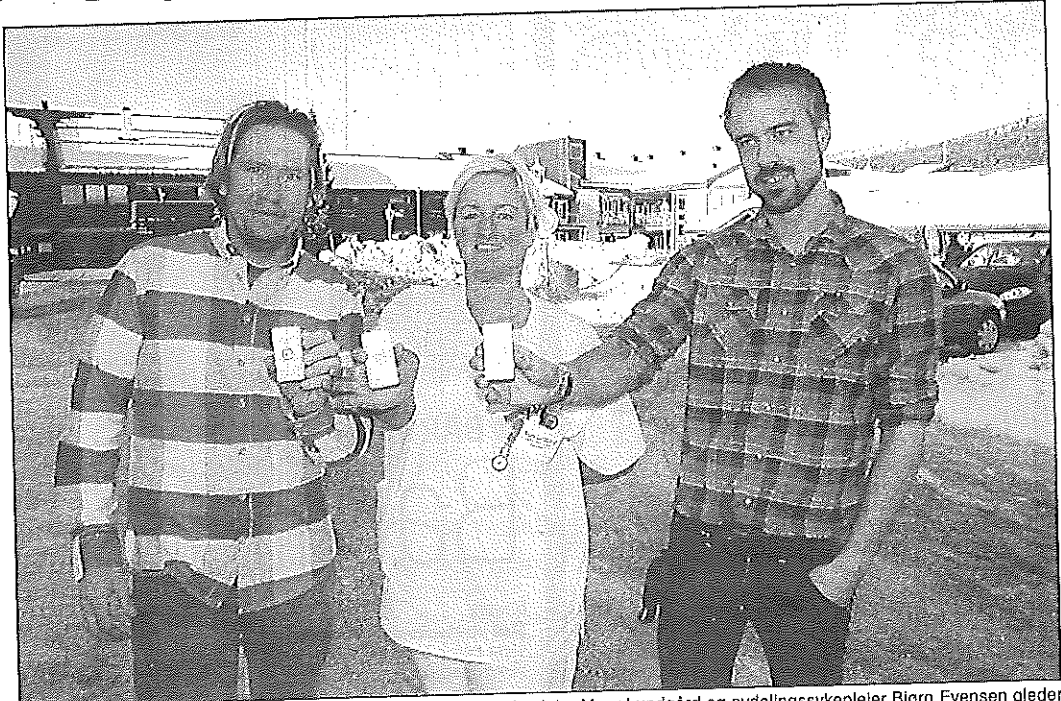
- Dette er helt nytt for oss, så vi må ha noen runder med opplæring for vi kan ta de i bruk, sier omsorgssjef Audun Amdahl.

Enhetene er på størrelse med et visittkort og kan enkelt festes i belte, bukselinning eller skjortekant. Det er bedriften Careto AS som leverer enhetene. De utvikler og leverer sporingsløsninger og tekniske produkter for økt trygghet og sikkerhet.

### Må ha grense

I forrige uke hadde Landmo omsorgs- og rehabiliteringssenter besøk av Øyvind Lund fra Careto som bidro med en første innføring i bruken av GPS for demente.

- Enhetene fungerer slik at man kan sette en grense på 100-150 meter utenfor huset. Hvis brukeren beveger seg utenfor denne grensen, gis det et signal til en smarttelefon som Hjemmetjenesten har. De kan da gå inn på kartet og umiddelbart se hvor signalet kommer fra og hvem bru-



**I STARTEN:** Omsorgssjef i Nordre Land, Audun Amdahl (f.v.), sykepleier Mary Lundgård og avdelingssykepleier Bjørn Evensen gleder seg til å ta i bruk GPS for demente. Foto: Kåre Kompellen

keren er, forklarer Øyvind Lund. GPSen fungerer ikke innendørs, og det legges inn en forsinkelse på et par minutter for å unngå unøvendige varslinger.

- Det kan jo skje at en bruker går ut på trammen og så snur og går inn igjen. Da varsles det ikke, forklarer Lund.

### Stor frihet

Nordre Land er tidlig ute med å prøve denne ordningen, og omsorgssjefen har stor tro på produktet.

- Dette vil være en veldig stor hjelp, både for oss, for brukerne og for pårørende. Det gir en ekstra trygghet for dem, i tillegg til at brukerne vil få større frihet. Nå slipper vi å låse dører for å ha en viss kontroll på dem, sier Audun Amdahl.

Det er beboere på Soltun på Landmo som først får utdelt

GPS, senere skal beboere på Korsvold i Torpa og hjemmeboende demente på Dokka få utdelt GPSer.

- Det er viktig å være klar på at vi ikke overvåker, vi våker over, understreker sykepleier Mary Lundgård som sammen med avdelingssykepleier Bjørn Evensen skal ta seg av opplæring i GPS-enhetene blant brukere og øvrige ansatte.

I utgangspunktet krever bruken av slike GPS-enheter samtykke fra brukerne, men ifølge Øyvind Lund setter ikke lovverket noe spesifikt krav her.

Bruksmulighetene er mange, og for demente som kjører bil kan det også legges inn løsninger som varsler Hjemmetjenesten.

- Vi har stor tro på dette tilbudet og tror brukerne også vil føle større trygghet, sier Audun Amdahl.



**ALARM:** Signaler fra GPSen tikker inn på Hjemmesykepleiens smarttelefoner og viser hvor alarmen er utløst.

### Grovt tyveri

**HUNNDALEN:** Da ansatte kom for å åpne en frisørsalong i Hunndalen lørdag, oppdaget de en knust rulle. Politiet ble tilkalt, og det viste seg at tyver hadde vært inne i salongen i løpet av natta og både stjålet PC, penger og utført skadeverk i salongen.

Innbruddet er anmeldt.

## NYHETER

## N

TIPS OSS: 61 18 93 00  
E-POST: tips@oa.no

## Mesta skal fjerne «utstikkeren»

**GJØVIK**  
Flere bilister har den siste tiden opplevd å få spillet på bilen slått i stykker når de har passert bommen ved Breiskallen.

Line Ramsrud

Vidar Øftsaas i Vegvesenet bekrefter at også de har fått henvendelser fra uheldige bilister.

Det samme har Vestoppland politidistrikt.

– Jeg fikk blant annet en e-post mandag. Fjerning av selve bommen ligger fortsatt ute på anbud, men jeg har bedt Mesta fjerne utstikkeren som er til hinder, sier Øftsaas.

Han forklarer videre hvorfor det fortsatt er igjen en fysisk spering langs fylkesvei 110.

– Det ble satt opp en liten bom for å snevre inn kjørefeltet. Det er antakelig den folk har kjørt bort, legger Øftsaas til.

Han håper Mesta vil fjerne hinderet så fort som mulig.

– Jeg har ikke fulgt opp dette foreløpig, men vil gjøre det en av de nærmeste dagene, avslutter Vidar Øftsaas i Vegvesenet.

Da OA var på stedet klokken 15.00 i dag var imidlertid hindringene fjernet.

**FELLE:** Speilknuser på bommen ved Breiskallen.



## ■ EIENDOMSSKATT I NORDRE LAND

## Beklager for dårlig

DOKKA

**Det burde blitt gitt mer og bedre informasjon om eiendomsskatt i Nordre Land. Det innses administrasjonen og legger seg temmelig flate for kritikken.**

Per Zhang Skjønberg

De mener selv at det ikke bare er slik at det kom for lite informasjon, noe av informasjonen som kom var også direkte feil. Det har ført til en mengde reaksjoner fra eiere av ulike eiendommer i Nordre Land kommune.

– Det er beklagelig at datafeil hos takseringsfirmaet førte til utsendelse av langt flere brev enn nødvendig, og at mange har opplevd informasjonen om eiendomsskattetaksten som mangelfull, sier rådmann Jarle Snekkestad og leder av sakkyndig nemnd, Harald Åsødegård.

De oppfordrer nå alle som lurer på noe om eiendomsskatten og bergningen av hva de skal betale til å ta kontakt med kommunens eiendomsskattekontor.

– Vi skal bemanne litt ekstra en periode, slik at alle kan få svar på sine spørsmål, sier kommunalsjef John Løvmoen.

**Skulle informert mer**

Mange har kontaktet kommunen og ment at skatteseddelen som ble sendt ut var for mangelfull. Dette beklager rådmannen. Han er selv bosatt i Lillehammer der han er vant med å få omtrent samme ordlyd i sitt brev om årlig bidrag til fellesskapet i form av eiendomsskatt.

– Men der har vi hatt eiendomsskatt en stund og da opplevdes det som nok informasjon. Ved innføring av skatten burde vi forklart enda bedre, sier han.

Takseringen av de ulike eiendommene følger samme system som mange andre kommuner bruker. Markedsverdien blir beregnet ut fra hvilken bruk bygningene har, hvilken sone i kommunen de ligger i og selvsagt arealet. Det blir også sett på såkalte indre og ytre faktorer, slik som beliggenheten, eventuell støy, utsikt og liknende. Det skal etter planen gi et så korrekt bilde av verdien som mulig, og likner på beregningssystemet som brukes for taksering for salg.

– Takseringsbyrået vi bruker utfører også annen type takse-

ring, slik som i for eksempel forsikringsoppgjør, sier Løvmoen.

Han forteller at noen feil også har kommet på grunn av at matrikkelene er feil, altså opplysningene om hvem som eier hvilken tinglyst eiendom.

– Gjennom denne prosessen har vi også hatt en god anledning til å rydde opp i feil i matrikkelene, sier han.

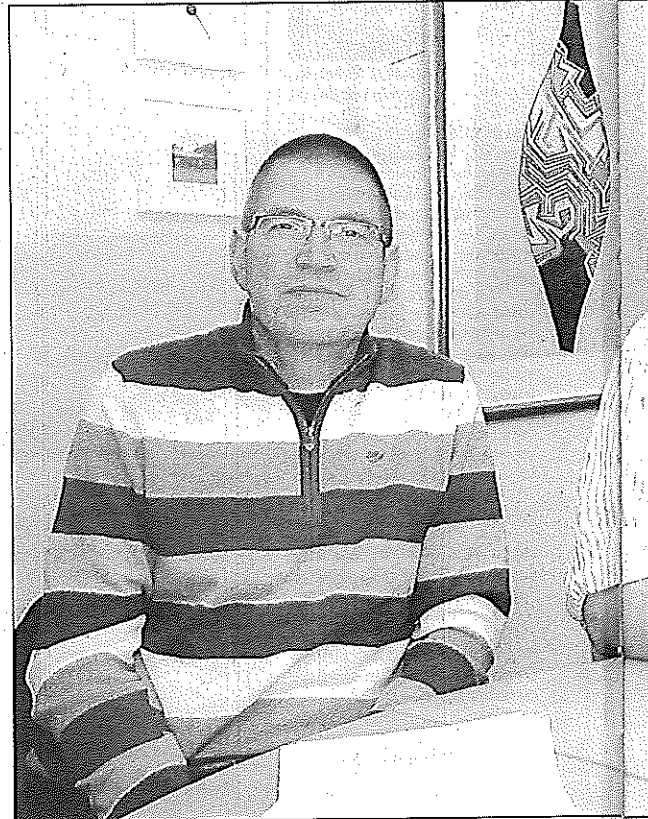
**9100 eiendommer**

Kommunen har nylig sendt ut nye skattesedler, som gir mer informasjon og rådmannen understreker at de som har spørsmål om takstene kan kontakte kommunens eiendomsskattekontor.

– Takstmennene har taksert mange tusen eiendommer på kort tid og da kan feil forekomme. Ikke noe eller kvi deg for å ringe og stille spørsmål, sier han.

Det er cirka 9100 eiendommer i Nordre Land som har fått beregnet markedsverdi og påfølgende eiendomsskatt i forbindelse med innføringen fra i år.

**Kjell Larsen i firmaet som har bistått Nordre Land kommune med å takserer eiendommene beklager feilene som er begått i et leserbrev i dagens avis.**



**TA KONTAKT:** Rådmann Jarle Snekkestad, kommunalsjef John Løvmoen og skatt. De bør alle med spørsmål ringe til kommunens eiendomsskattekontor

## Har fått 160 klager – til nå

DOKKA

**Om du mener det er noe feil i beregningen til eiendomsskatt oppfordres du å klage.**

Det er allerede 160 som har klaget på beregningen av eiendomsskatt i Nordre Land kommune. Kommunalsjef John Løvmoen har til nå lest gjennom omtrent 110 av dem og forteller at det aller meste dreier seg om privatboliger og hytter.

– Jeg har sett en fra eier av næringslivseiendom til nå, sier han.

Det er viktig at alle som mener beregningen takseringsfirmaet har gjort er feil, klager.

Det kan dreie seg om enkle ting, slik som feil areal eller feil bruk av de ulike bygningene på eiendommen.

– Slike feil kan vi rette opp og lage en ny beregning. De trenger kanskje ikke gå gjennom full ny behandling, sier kommunalsjefen.

Hvis klagen gjelder mer enn rene faktafeil som eiendomsskattekontoret kan ordne opp i, går saken tilbake til sakkyndig nemnd i kommunen, som har ansvaret for takseringen. De kan komme til samme konklusjon som tidligere og dermed avslå klagen og da går saken videre til sakkyndig ankenemnd. Begge

de to nemndene er oppnevnt av kommunestyret og har selvfølgelig ikke de samme medlemmene.

Det er ofte markedsverdien de fleste reagerer på, og da mener de at den er satt for høyt. Noen kan da argumentere med nylig kjøp av eiendommen, eller tilsvarende eiendom og vise til salgssummen som en direkte indikasjon på reel markedsverdi.

– Vi har flere klager som bruker dette som grunn for at vi har satt for høy markedsverdi, sier Løvmoen.

Klagefristen er også utsatt til 25. april, på bakgrunn av at det nå sendes ut ny skatteseddel.

## fakta

■ Kommunestyret i Nordre Land har vedtatt at utskrivning av eiendomsskatt i Nordre Land skulle utvides, fra og kun gjelde verker og bruk, til å omfatte alle eiendommer i kommunen fra 1. januar 2014.

■ Fra september 2013 til februar 2014 har sakkyndig nemnd med bistand fra besiktingsmenn taksert eiendommene i Nordre Land.

■ I januar og februar 2014 har sakkyndig nemnd vedtatt takster

■ 28. februar 2014 ble eiendomsskattelister lagt

ut til offentlig ettersyn og informasjonsbrev med skatteseddel sendt ut.

■ 11. mars 2014 ble nytt informasjonsbrev, med informasjon om arealberegning og lesseveileder til skatteseddelen, og detaljert skatteseddel sendt ut.

■ Det er sakkyndig nemnd som er ansvarlig for takseringen og derav skal vedta takstene. Nemnda er oppnevnt av kommunestyret. Klager på eiendomsskatt blir behandlet av sakkyndig ankenemnd, som også skal



**Samråd i Oppland Ap på Leira 2. april**

**LEIRA:** Oppland Arbeiderparti arrangerer samråd i auditoriet på Valdres videregående skule på Leira om kvelden onsdag 2. april.

Tematet er regional utvikling, og stortingsrepresentant Tore Hagebakken innleder og inviterer representanter for forskjellige miljøer. Innspillene skal danne grunnlaget for Oppland Arbeiderpartis program for valgperioden 2015-2019.

**Steinerskolen i mål**

**GJØVIK** Steinerskolen Gjøvik-Toten har rettet påleggene fra Utdanningsdirektoratet.

**Kristin Stavik Moshagen**

I forbindelse med tilsyn av Steinerskolen i fjor avdekket Utdanningsdirektoratet at skolen har ansatt flere personer i fast stilling som ikke fyller regelverkets kompetansekrav. Steinerskolen fikk også kritikk for mangelfulle

planer for kompetanseutvikling. Direktoratet mente videre at Steinerskolen ikke hadde tilfredsstillende rutiner for når og hvordan de evaluerer måloppnåelse i læreplanen. Skolen fikk også kritikk for at den årlige tilstandsrapporten som skolen utarbeider, ikke oppfyller lovens krav.

Styret ved den private skolen har sammen med fungerende leder Synnøve Eidsvoll jobbet med å rette opp påleggene, og

Utdanningsdirektoratet har godkjent styrets erklæring om retting og dokumentasjon innen frister som er satt. Noen av påleggene ble lukket i januar, mens de siste ble godkjent nå i mars.

Steinerskolen Gjøvik-Toten har nå en systematisk tilnærming til vurdering av faglig kompetanse og praktisk pedagogisk utdanning. Utdanningsdirektoratet har derfor kommet til at påleggene er rettet, skriver de i et brev datert 6. mars.

**Informasjon**



og leder av sakkyndig nemnd, Harald Åsødegård, beklager feilene som er gjort i forbindelse med Innføring av eiendomsskatten om de turer på noe. Foto: Per Zhang Skjønberg



**BESKATTET:** Sigrid H. Hammer synes en økning av eiendomsskatten på 300 prosent på en eiendom hun har arvet er for drøy kost. Arkivbilde

**Fikk økt eiendomsskatten med 300 prosent**

**GRAN** For noen år siden arvet Sigrid Hammer fra Hadeland slitt mors barndomshjem i Balsfjord. Hun bruker stedet som fritidseiendom.

**Susanne Høreng, Nordlys**

For noen uker siden fikk jeg et brev fra Balsfjord kommune, sier Hammer til avisa Nordlys.

Kommunen hadde vært på befaring da de syntes det så ut som om at det hadde vært oppgraderinger på eiendommen, og eiendomsskattetaksten for fastsettelse av ny eiendomsskatt ble etter besøket økt med 300 prosent. Et gammel løse fra 1942 på samme eiendom uten isolering eller tilknyttet vann/kloakk ble justert til enebolig, sier Hammer som er politiker og sitter i formannskap og kommunestyret i Lunner kommune.

**Skiftet dører**

Hun påpeker at bortsett fra vanlig vedlikehold, har det kun vært skiftet to dører inne i huset og satt opp en ny veranda på 1,5 kvadratmeter.

Det er dette kommunen kaller store endringer, og som skal danne grunnlaget for endring og økning av eiendomsskattetaksten med 300 prosent, sier hun.

Takst for vurdering av markedsverdi på eiendommen ble foretatt i 2012. Da ble markedsverdien satt til 420.000 og eiendomsskattetaksten til 236.000. Etter kommunens befaring ble den økt til 789.000.

**Det dobbelte av verdien**

Eiendomsskattetaksten er i dag det dobbelte av markedsverdien på eiendommen, sier Hammer.

Hun reagerer på at kommunen ikke følger eiendomsskatteloven som sier at endring av eiendomsskattetaksten kan gjøres hvert tiende år med varsel til eier, med mindre det har vært utført vesentlige endringer eller utbygginger på eiendommen, og da med markedsverdien som utgangspunkt.

De store endringer som er utført på dette huset, ligger 30 år tilbake, og kan dokumenteres med takst som ble foretatt høsten 2012, sier Hammer.

Hun har tatt kontakt med Balsfjord kommune og opplyser at de har begrunnet økningen med at kommunen selv hadde satt taksten for lavt, og de «tross alt» hadde vært snille.

For 14 dager siden sendte hun en klage til kommunen, men har ikke hørt noe siden den tid.

Balsfjord kommune ønsker ikke å kommentere saken annet enn at de har mottatt klagen fra Hammer 28. februar.

besiktige eiendommene som skal klagebehandles.

**Hvordan regnes taksten ut?**

- Eiendomsskattesatsen på en eiendom beregnes ved å ta arealet å gange opp med sjablongmessig kvadratmeterpris.
- På grunnlag av faktainformasjon og vurderinger som er hentet inn (omsetningstall, husleienivå og gjenanskaffelsesverdier), har sakkyndig nemnd fastsatt sjablongverdier for de ulike eiendomstyper (priser per kvadratmeter). Disse verdiene

inkluderer etasjefaktorer for hovedetasje (n), underetasje, kjeller og loft samt sonefaktorer innen kommunen eller beliggenhet.

- Deretter korrigeres sjablongtakst for sonefaktor.
- Sonefaktorene som er benyttet for boliger er: Dokke sentrum (faktor 1,0), Kværndalskroken m.m. (faktor 0,85), Dæhlibygda, Østsinni m.m. (faktor 0,75) og Øvrige områder (faktor 0,65)
- For fritidsboliger er det benyttet følgende faktorer: Synnfjellet (faktor 1,0) og Øvrige områder (faktor 0,8)
- For å sikre mest mulig likebehandling i beregning av

eiendomsskatten, legges det også vekt på forholdene rundt eiendommen (støy/forurensning, utsikt, beliggenhet, atkomst m.m.), de såkalte ytre faktorer og forhold på selve eiendommen (eiendommens beskaffenhet, bygningens alder, vedlikehold etc.), de såkalte indre faktorer.

- Summen av denne beregningen gir eiendomsskattetaksten, som skal gi et bilde av eiendommens antatte omsetningsverdi. Taksten gjelder for minst 10 år.
- Ytterligere informasjon kan hentes på kommunens hjemmeside.

## OMBYGGING FOR DEMENTE

# Vil ha egen avdeling

**DOKKA**

**Omsorgssenteret på Landmo er planlagt ombygd til 15 institusjonsplasser for demente.**

**Kåre Kompellen**

I siste formannskapsmøte anbefalte rådmannen i Nordre Land at prosjektet realiseres innen en kostnadsramme på 3.475.000 kroner. Rådmann Jarle Snekestad hadde også føyd på et tilleggspunkt om at det bevilges ytterligere 700.000 kroner til innkjøp av inventar og diverse utstyr.

Det er muligheter for tilskudd fra Husbanken på inntil 1,9 millioner kroner til ombyggingen. Et enstemmig formannskap gikk inn for planene. Nå er det opp til kommunestyret å ta den endelige avgjørelsen.

**Tre nye rom**

Ved en ombygging av omsorgssenteret, vil de tolv eksisterende rommene bli pusset opp, bredere dører vil bli satt inn, og det vil bli installert velferdsteknologi for å ivareta varslingsbehov. I Vinterhagen er det planlagt å lage tre

nye rom, slik at det totale antall rom blir 15.

Det er gjennomført et forprosjekt av planene for ombygging av omsorgssenteret, etablering av ny base for hjemmetjenesten på Dokka, samt en utredning av hvor ledelsen i tilrettelagte tjenester, som består av fem personer, skal ha sine kontorer.

Forprosjektrapporten anbefaler å starte ombyggingen av omsorgssenteret, men at man utreder permanente lokaler til hjemmetjenesten og tilrettelagte tjenester nærmere. Dette var utgangspunktet for behandlingen i formannskapet.

**Må flytte**

Hjemmetjenestens nåværende base på omsorgssenteret, må flyttes, men kostnadskalkyler og planer knyttet til denne tjenesten og til tilrettelagte tjenester, er blitt mer omfattende og mer kostnadskrevene enn tidligere antatt. Derfor støtter rådmannen forprosjektrapporten i at det bør utredes alternative løsninger.

– Det må sikres at kvaliteten på løsningen som velges står i forhold til ressursbruken, sier Jarle Snekestad.

Lokaler i kjelleren på Helsethuset på Landmo, som i dag



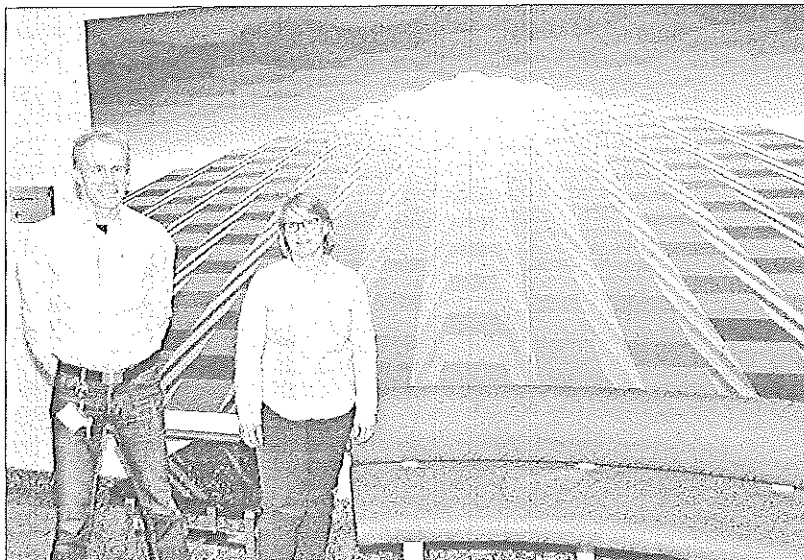
**I VINTERHAGEN:** Formannskapet i Nordre Land går inn for utbygging av omsorgssenteret på Landmo. Her redegjør omsorgssjef Audun Amdahl (midt på bildet) formannskapet om planlagte løsninger i Vinterhagen. Foto: Kåre Kompellen

disponeres av Røde Kors, vurderes som alternative lokaler for hjemmetjenesten, men vil kreve omfattende endringer.

Rådmannen anbefaler at det jobbes videre med avklaringer og kostnadsvurderinger rundt disse lokalene. Han legger til

at også nybygg bør utredes. Forslag til løsninger her skal foreligge før 1. september.

Ida og Eskil Ryen Engensbakken leker på Skule Waksviks «Vannpost med hane og grisunger», som i 1988 var en gave til Gjøvik by fra Postsparebanken.



Arne Moen og kultursekretær Irene Nesthun ved det store kunstverket av den franske kunstneren Yveral som ble kjøpt inn av kommunen til åpningen av det nye rådhuset i 1980. Kunstverket vakte store diskusjoner da det ble presentert.

# Skal finne igjen kunsten

Gjøvik kommune har satt igang et prosjekt for å oppgradere oversikten over hva de har av kunstverk. Det gjelder både i rådhuset, på skoler og i barnehager, institusjoner og i bysentrum. – Oversiktene vi har begynner å bli gamle og nye ny kunst er kommet til siden, sier kultursjef Arne Moen.

Odd Martin Hesjada'en  
 ◻ oddmartin@gjoviks-blad.no

– Det finnes et hefte fra 1995 kalt «Skulpturer og minnesmerker i Gjøvik» som i dag er utfyllstendig, samt en perm med oversikt over kunst i rådhuset. Men årene har gått og begge er modne for en oppdatering, sier Arne Moen.

Dette har vært på agendaen administrativt i flere år, uten at noe har blitt gjort.

– Vi har hatt tre utstillinger av kunst som er samlet i rådhuset i samarbeid med Galleri Svae. I den forbindelse begynte vi å tenke igjennom hva vi egentlig rår over at kunst både i offentlige bygg og i det offentlige rom i Gjøvik kommune. Både utvalg for kultur og i flere politiske sammenhenger har dette temaet blitt luftet og spørsmål stilt om hva vi kan gjøre for å registrere en ny oversikt, hvordan vi best skal formidle den kunsten vi rår over og vedlikehold av denne,

fortsetter Moen.

## Arbeidsplan

5. februar var saken tema i et formannskapsmøte. Her ble det i fire punkter satt opp en arbeidsplan for å få oversikt over de store kunstverdiene kommunen sitter på.

Først og fremst skal det gjøres en oppdatering av register over kommunalt eid kunst. Videre skal det lages en vedlikeholdsplan og en instruks for hvordan og hvor kunst eventuelt skal flyttes, hvis det blir nødvendig. Så skal det lages en instruks for plassering av nye skulpturer i bysentrum.

– Skulpturheftet fra 1995 er vel litt utdatert som formidlingsform. Så kanskje den nå skal gjøres digital og med en app slik at folk kan benytte mobiltelefonen sin når de vil ha informasjon om de enkelte skulpturer, sier



Moen.

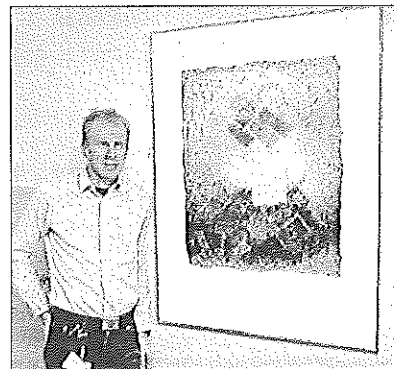
## Styringsgruppe

En styringsgruppe er nedsatt med seksjonsleder for Gjøvik kultursenter, Unni Heimdal, kultursekretær Irene Nesthun, avdelingsleder park Bjørg Aarvold og seksjonsleder arealplan/byggsak

Lars Engelsen. Videre skal det engasjeres en eksternt kunstkyndig prosjektleder, som også skal ha kunnskap om digital kunstformidling. Til denne stillingen er det satt av 150.000 kroner.

## Skulpturgave

Det er ingen faste midler som



Kultursjef Arne Moen har to kunstverk på sitt kontor. Dette er han spesielt glad i. Det er en etsing på håndlaget papir av den engelske kunstneren David Dodsworth. Bildet heter «Rebus II».



årlig settes av til innkjøp av ny kunst.

– Men når bygninger rehabiliteres eller nye blir bygd, skal det settes av mellom en og to prosent av byggesummen til innkjøp av kunstutstyr. Ellers har vi fått mye i gave i forbindelse med jubileet i 2011. En av

disse er den store skulpturen som skal settes opp på Olympiaplassen foran Fjellhallen. Det skjer i løpet av våren. Kunstverket er laget av den internasjonalt kjente walisiske kunstneren Richard Dacon, og vil sikkert vekke debatt slik kunst ofte gjør. Men slik skal det

jo være, mener Moen.

#### Utbyttbare kunstlån

Ellers har kommunen store verdier plassert i sine kunstsamlinger. I tillegg til lokale kunstnere som Leif Løken, Einar Sigstad og Oddvar Barstad, har de kunst av den franske kunstneren Yveral

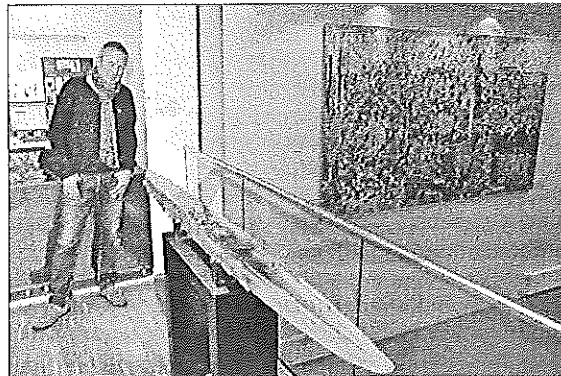
gjennom hans kubistiske bilde i rådhusfoajeen. Borghild Rud, Arne Ekeland, Knut Rumohr og glasskunstneren Bernt Vallier er godt representert, for å nevne noen. I tillegg har kommunen kunst lagret i kjelleren som de ikke får vist fram.

– En idé er jo om skoler og

institusjoner kan få låne kunst som kan byttes ut en gang i mellom. Dermed blir det mulighet til å få vist fram mer av det vi har, samtidig som det frisker opp veggene med nye kunstuttrykk, sier kultursjef Arne Moen.



Kultursjef Irene Nesthru ved et vevd kunstteppe som henger på vegg i en korridor, slik at besøkende til rådhuset dessverre ikke får sett det. Teppet er signert ILE. Det er en gave fra bankene i Gjøvik.



Bjørn Rognstad var med i prosessen med innkjøp av glasskunsten som pryder kulturhuset. Dette vakre skippet er laget av den svenske glasskunstneren Bertil Vallier og kalt «Traces». Det er plassert i kontoravdelingen og er dessverre lite tilgjengelig for publikum. Til venstre et stort bilde kalt «Frihetens søstre», som for hang på bakveggen i kommunestyresalen som ble malt av Arne Ekdal.

# Tipsene kontrollutvalget ikke vil ha

Fire av ti kontrollutvalg avviser **ANONYME TIPS**, viser Kommunal Rapports spørreundersøkelse. Men i Oppegård brukte de mer enn en halv million kroner på å sjekke anonyme beskyldninger som viste seg grunnløse.

## OPPEGÅRD

- Det er den etterpåklokskapen da.

Ap-veteranen Odd Harald Røst (Ap) leder kontrollutvalget i Oppegård kommune for tredje periode på rad. Da fire politikere i fjor ved disse tider ble beskyldt for å ha utnyttet sine posisjoner for å «få ordnet med sine eiendommer», så han ingen annen utvei enn å undersøke påstandene. Selv om de kom fram i et brev til ordføreren skrevet av to personer som ikke ønsket å stå frem med navn.

- Vi burde kanskje bedt ordføreren gå tilbake til de to varslerne for å be om en nærmere begrunnelse og mer dokumentasjon før vi åpnet enn full granskning, sier kontrollutvalgslederen ettertenksomt i dag.

### Avviser anonyme tips

Fire av ti kontrollutvalg vil ikke behandle tips fra anonyme, viser

Kommunal Rapports landsomfattende undersøkelse om kontrollutvalgenes arbeid.

Det står de i sin fulle rett til, påpeker daglig leder i Norges kommunerevisorforbund (NKRF), Ole Kristian Rogndokken.

- Regelverket er slik at det er kontrollutvalget selv som avgjør om de vil behandle en sak eller ikke. Men prinsipielt sett ville jeg nok vært varsom med å stenge døra fullstendig for anonyme tips. Jeg ville nok vurdert innholdet og sammenholdt det med annen kunnskap først, sier han.

For kontrollutvalgslederen i Oppegård var det aldri noe alternativ å la være å undersøke de anonyme beskyldningene mot fire navngitte politikere.

- Enda beskyldningene ble rettet mot politiske motstandere av meg, mislikte jeg det i aller høyeste grad. Det å bli stemplet på den måten der, jeg fant det direkte ufyselig. Vi kunne ikke leve



**VÆR VARSOM**  
Prinsipielt sett ville jeg nok vært varsom med å stenge døra fullstendig for anonyme tips

Ole Kristian Rogndokken,  
daglig leder i NKRF

med slike beskyldninger. Det var jo ikke bare et angrep på de fire, beskyldningene rammet legitimiteten til hele det politiske miljøet i kommunen, sier Røst.

### Avkreftet beskyldningene

Granskerne fra PwC (Pricewaterhouse Coopers) endevendte byggesakene til de fire politikerne, som alle kom fra området Svartskog og som alle satt eller hadde sittet i kommunens utvalg for plansaker.

Beskyldningene fra de anonyme brevskriverne ble gjennomgått grundig punkt for punkt. De fire politikerne ble også kalt inn til intervjuer om forholdene. Granskerens konklusjon var klar: «Våre undersøkelser har ikke bekreftet eller avdekket eksempler på maktmisbruk som gjør det naturlig å foreta en vurdering av forhold opp i mot korrupsjonsbestemmelsene (...)».

Saken er nå anmeldt til politi-

et, som ikke har tatt stilling til videre etterforskning.

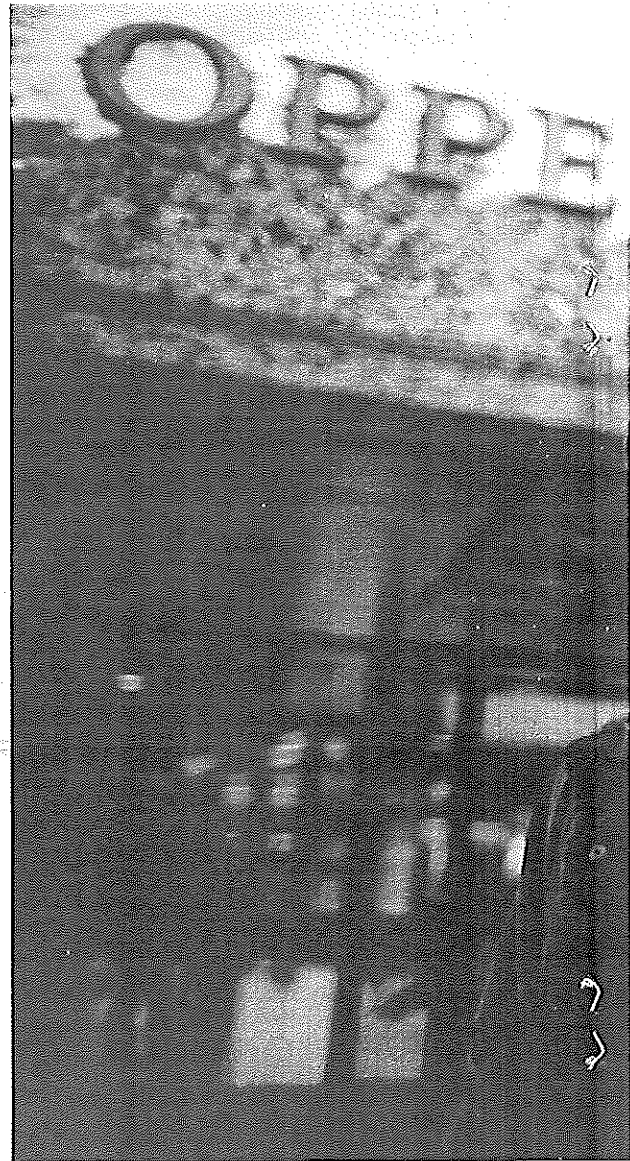
Selv om granskerne ikke fant grunnlag for beskyldningene, er kontrollutvalgslederen i Oppegård tilfreds med at de ble undersøkt. Løsløge deres brev var det nemlig mange i Svartskog som hadde hørt ryktet om politikerens påståtte maktmisbruk for egen vinnings skyld.

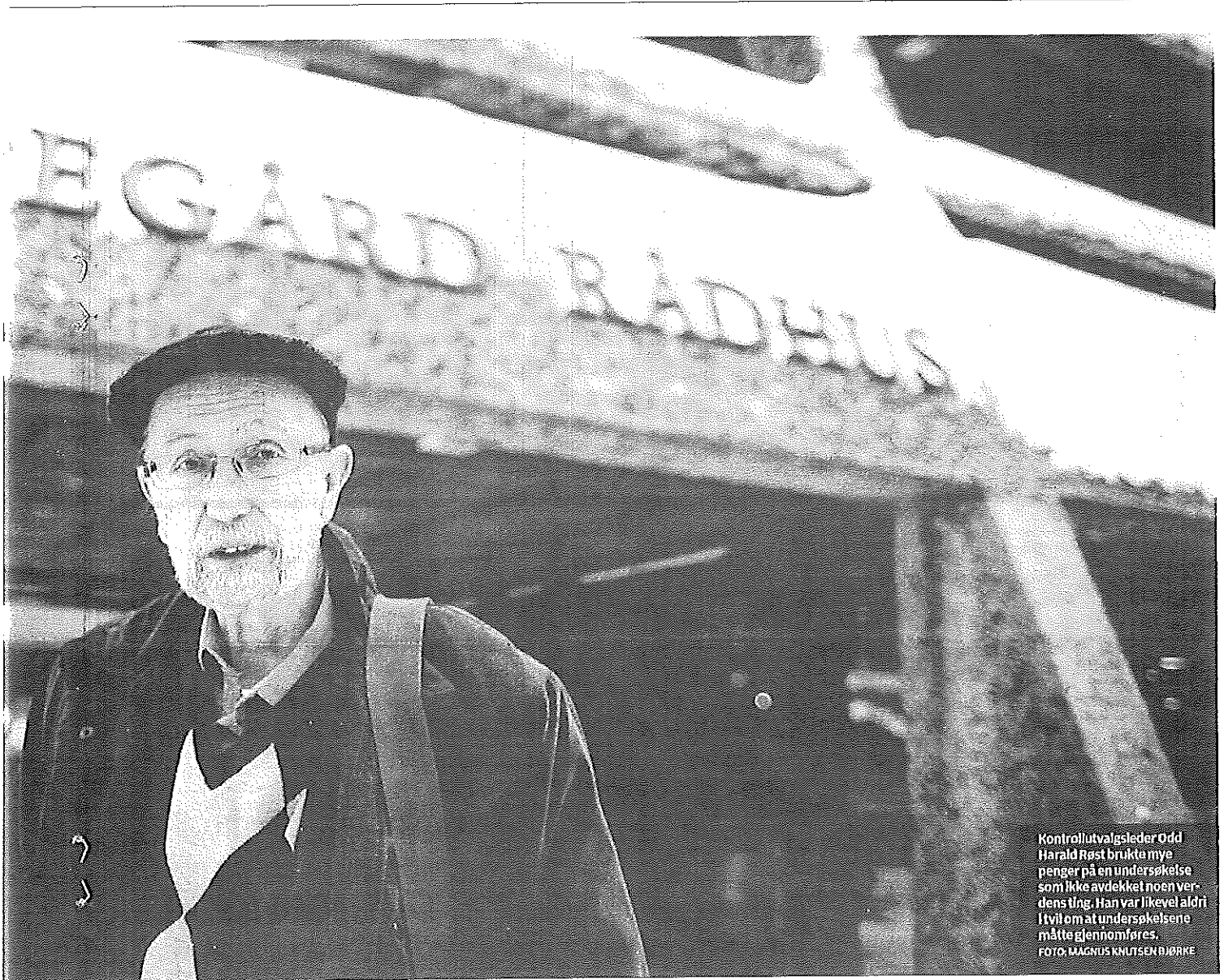
- Det er bra at vi har noen som tipser, og det skal være rom for varsling. Vi leser jo ofte om korrumperte politikere og ansatte i forvaltningen som lar seg bestikke, uttalte kontrollutvalgsleder Røst da saken ble behandlet i kommunestyret.

### Egne retningslinjer for tips

Kontrollutvalgslederen etterlyste samtidig egne retningslinjer for behandling av tips fra innbyggerne.

- Vi har regler for varsling internt i kommunen, og arbeids-





Kontrollutvalgsleder Odd Harald Røst brukte mye penger på en undersøkelse som ikke avdekket noen verdens ting. Han var likevel aldri i tvil om at undersøkelsene måtte gjennomføres.

FOTO: MAGNUS KNUTSEN BJØRKE

miljøloven har bestemmelser om varsling på arbeidsplassen. Men regler for hvordan tips fra innbyggerne skal behandles har ikke i kommunen, påpekte han videre.

Etter kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret å be administrasjonen lage slike retningslinjer, som nå er under arbeid.

- Det er alltid fornuftig å sette seg ned i kjølvannet av slike saker for å se om det er mulig å trekke opp noen regler som gir forutsigbare måter å håndtere lignende situasjoner på, sier kommunens ordfører, Ildri Eidem Løvaas (H).

Også hun er fornøyd med at de fikk sjekket ut ryktene som ifølge de anonyme tisperne svirret på bygda. Hun mener det var riktig at brevet ble videresendt til kontrollutvalget og viktig at granskerne kom utenfra.

- Når det kom så alvorlige beskyldninger mot det politiske

miljøet, ville det kunne blitt reist spørsmål ved legitimiteten om det politiske miljøet selv skulle avklart saken. For min del var det derfor godt å få sendt saken fra seg. Nå er vi i heldigvis i den situasjon at de uavhengige granskerne kategorisk kunne avvise at det var hold i påstandene, sier ordføreren.

Hun håper de nye retningslinjene vil gjøre det lettere både for folk som ønsker å tipse, og for kommunen som mottaker av tips.

- Jeg håper vi får et robust reglement som gir både politikere og administrasjon en trygghet på det å motta tips og hvordan man skal handle basert på tips. Det er også viktig at innbyggere som ønsker å varsle kjenner en trygghet på at det også skal være greit, sier ordføreren.

**Kan beskytte sine kilder**  
Nettopp dette hensynet vil være



**ANONYMT**  
**Noe av poenget er at man skal kunne varsle uten at identiteten blir kjent**

Anne Heidi Wold,  
Jurist i Oppgård kommune

noe Anne Heidi Wold må ta hensyn til, når hun som seksjonsleder for jus og administrasjon blir ansvarlig for saken som politikere har bestilt.

- Vi har jo en innarbeidet praksis for hvordan vi håndterer tips fra eksterne. Det vi vurderer etter politikernes bestilling om å nedfelle praksisen i skriftlige rutiner, er om vi skal lage separate rutiner, eller se disse i en større sammenheng, for eksempel i lys av kommunens etiske retningslinjer, sier Wold.

I saken mot de fire politikere var det nemlig lenge et spørsmål om hvorvidt de anonyme brevskriverne skulle få forbli anonyme eller ikke.

Gjennom advokat prøvde politikere å få vite hvem kommunens tipser var, både ved å vise til partssynsrettigheter og offentlighetsloven. Kommunen mente det ikke var riktig overfor varslerne, noe Fylkesman-

nen stadfestet i et vedtak i fjor sommer.

Fylkesmannen viser blant annet til at også forvaltningen til en viss grad har rett til å beskytte sine kilder.

- Noe av poenget er at man skal kunne varsle uten at identiteten blir kjent. Det var også grunnen til at vi ikke ønsket å frigi navnene i denne saken. Når vi skal lage nye retningslinjer for å motta tips fra eksterne, vil det være naturlig å inkludere noe av det juridiske grunnlaget for å kunne unnta anonyme tips, sier Wold.

**Finner frem til utvalget**

Ett av tre kontrollutvalg har ifølge Kommunal Rapport spørreundersøkelse ikke behandlet saker etter tips utenfra. 33 av disse er kontrollutvalg som samtidig har oppgitt at kommunens hjemmesider ikke inneholder kon-

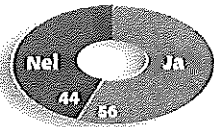




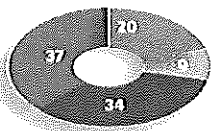
Muligheten til å varsle om alvorlige forhold i kommunen anonymt må ivaretas i kommunens nye retningslinjer for tips fra eksterne, poengterer jurist Anne Heidi Wold. FOTO: MAGNUS KNUTSEN BJØRKE

#### UNDERSØKELSEN

##### Tar kontrollutvalget anonyme tips opp til behandling? (prosent)

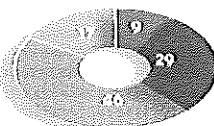


##### Har kontrollutvalget i 2013 behandlet saker basert på tips fra ansatte, innbyggere, eller næringslivet?



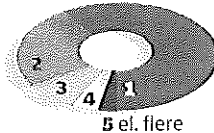
- Ja, én sak
- Ja, to eller flere saker
- Nei
- Vet ikke/vil ikke svare

##### Kommunens hjemmeside inneholder informasjon om



- Kontrollutvalgets oppdrag
- Kontaktinfo kontrollutvalget
- Både kontaktinfo og oppdrag
- Ingen av delene

##### Hvor mange forvaltningsrevisjoner ble gjennomført i 2013?



➔ Kommunal Rapport har sendt spørsmål til alle landets kommunale kontrollutvalg  
 ➔ 275 kontrollutvalg svarte i løpet av januar måned på i alt ti spørsmål

➔ Vi presenterer her et utvalg av undersøkelsen, om praksis rundt tipsing og kontrollutvalgets ressurser  
 ➔ Vi vil presentere den andre delen av undersøkelsen, om ordførers

ubegrensede innsynsrett i kontrollutvalgets papirer, i nettsiden Kommunal-Rapport.no.

taktinformasjon til utvalget.

- Jeg kan ikke se for meg at mangelen på kontaktinformasjon har vært en hemsko for folk som ønsker å tipse oss. Hvis noen er interesserte nok i en sak til å henvende seg til kontrollutvalget, så finner de også ut av hvordan de kontakter oss.

Det sier Jan Moen i Halden kontrollutvalg, som er ett av de 33 utvalgene. Han opplyser at kontaktinformasjon til utvalget nylig er kommet på plass på kommunens hjemmesider. Moen påpeker at det er kommunestyret som er kontrollutvalgets oppdragsgiver:

- Vi har nok tatt opp et par saker etter eget initiativ slik som lover og regler åpner for, men stort sett får vi oppdragene våre fra kommunestyret, sier han.

Heller ikke kontrollutvalgsleder i Bardu kommune, Kurt Malme, tror mangelen på kontaktinformasjon kan ha hindret gode tips.

- Vi ønsker tips, og vi har fått en del henvendelser fra publikum. Men jeg tror ikke kontaktinformasjon er avgjørende. Vi er en såpass liten kommune at folk vet hvem vi er. Har man behov for å kontakte oss kan man dessuten henvende seg til kommunens servicekontor, sier Malme.

VEGARD VENLI, 470 69 391  
 vegard@kommunal-rapport.no

## 108 kommuner brukte mindre på kontroll

Norges Kommunerevisorforbund er **BEKYMRET** for at kontrollutvalgene ikke får nok ressurser av kommunene. Seks av ti hadde kun én forvaltningsrevisjon i 2013, viser Kommunal Rapports spørreundersøkelse.

Hele 108 kommuner brukte mindre penger til kontroll og tilsyn i 2012 enn året før. Det viser de nyeste Kostra-tallene som kommunen, advarte arbeidsgruppen som i 2009 leverte rapporten «85 anbefalinger for styrket egenkontroll i kommunene» til regjeringen. Dette var en oppfølging av stortingsmeldingen om forholdet stat-kommune.

I vår spørreundersøkelse kommer det nå fram at 58 prosent av kontrollutvalgene kun hadde én forvaltningsrevisjon i løpet av 2013.

#### Følger ikke opp rådene

- Når man kjenner spennvidden for kommunal revisjon, er det klart at 58 prosent er et lavt tall, sier Ole Kristian Rogndokken, daglig leder i Norges Kommunerevisorforbund. Han påpeker at kontrollutvalgene og kommunerevisjonene har som sin fremste oppgave å passe på fellesskapets verdier.

- Forvaltningsrevisjon er et viktig instrument i den jobben, og kan rette seg mot alle deler av kommunens forvaltning. Det er derfor bekymringsverdig at det i fjor ble gjennomført så lite forvaltningsrevisjon, mener Rogndokken.

Dersom kommunestyrene setter av for lite midler til forvaltningsrevisjon, vil det svekke de folkevalgte kontroll med kommunen, advarte arbeidsgruppen som i 2009 leverte rapporten «85 anbefalinger for styrket egenkontroll i kommunene» til regjeringen. Dette var en oppfølging av stortingsmeldingen om forholdet stat-kommune.

- Vi har flere ganger uttrykt bekymring for at kommunestyrene bevilger for lite til kontroll og tilsyn. Trange økonomiske rammer er nok helt klart en medvirkende årsak til at antallet forvaltningsrevisjoner er såpass lavt. Men forskriftsgrunnlaget er ikke til å misforstå, forvaltningsrevisjon skal gjennomføres minst en gang i året, sier Rogndokken.

Han oppfordrer kontrollutvalgene som ikke får gjennomført forvaltningsrevisjon å synliggjøre det gjennom sine årsrapporter.

Kontrollutvalgets aktivitet styrker kommunens egenkontroll og det er rikspolitikkernes intensjon at styrket egenkontroll i

kommunene skal bidra til mindre statlig tilsyn.

#### Håper på statlig gulrot

Interessepolitisk direktør i KS, Helge Eide, mener kommunene bør styrke sin egenkontroll, men vil ikke spekulere i om én forvaltningskontroll i året er nok.

- Det ville blitt ukvalifisert synsing, sier han.

Han mener at staten bør stimulere mer til økt egenkontroll i kommunene ved å følge opp signalene fra stat-kommune-meldingen.

- Staten har gitt signaler om at det skal bli en sterkere sammenheng mellom kommunenes egenkontroll og behovet for statlig initierte kontroller. Foreløpig mener jeg det kan diskuteres om man har opplevd noen slik sammenheng i praksis. Jeg mener det ville motivert kommunene til å være enda mer bevisste og få mer fokus på egenkontroll.